

**WIZARA YA ELIMU, SAYANSI NA TEKNOLOJIA
TAASISI YA ELIMU TANZANIA**

**MUHTASARI WA MBINU ZA KUFUNDISHIA SOMO LA MAARIFA YA
JAMII KWA MWALIMU TARAJALI WA
ASTASHAHADA YA UALIMU ELIMU MAALUMU**

© Taasisi ya Elimu Tanzania, 2019

Toleo la Kwanza 2019

ISBN: 978-9976-61-853-2

Taasisi ya Elimu Tanzania

S.L.P. 35094

Dar es Salaam

Tanzania

Simu: +255 222 773 005/ +255 222 771 358

Faksi: +255 222 774 420

Baruapepe: director.general@tie.go.tz

Tovuti: www.tie.go.tz

Muhtasari huu urejelewe kama: Taasisi ya Elimu Tanzania. (2019). Muhtasari wa Mbinu za Kufundishia Somo la Maarifa ya Jamiii kwa mwalimu tarajali astashahada ya Ualimu Elimu Maalumu. Dar es Salaam: Taasisi ya Elimu Tanzania.

Haki zote zimehifadhiwa. Hairuhusiwi kunakili, kurudufu, kuchapisha, kutafsiri wala kuutoa muhtasari huu kwa namna yoyote ile bila idhini ya maandishi kutoka Taasisi ya Elimu Tanzania.

Idhini

Mafunzo ya Astashahada ya Ualimu Elimu Maalumu ni ya miaka miwili na yamekusudiwa kumuandaa mwalimu tarajali kuwa mahiri na mwenye uwezo wa kufanya kazi kwa dhati na kwa weledi. Mwalimu huyo atafundisha katika shule za msingi zinazodahili wanafunzi wenye mahitaji maalumu. Mwalimu tarajali atatambuliwa kuwa ni mwalimu baada ya kuhitimu mafunzo ya Astashahada ya Ualimu Elimu Maalumu na kufaulu mafunzo ya nadharia na mafunzo ya ualimu kwa vitendo.

Muhtasari huu umeidhinishwa kuwa ni wa Mbinu za Kufundishia Somo la Maarifa ya Jamiii katika Mafunzo ya Astashahada ya Ualimu Elimu Maalumu.

Dkt. Lyabwene M. Mtahabwa
Kaimu Kamishna wa Elimu
Wizara ya Elimu, Sayansi na Teknolojia
S.L.P. 10
Dodoma

Simu: +255 26 296 3533
Baruapepe: info@moe.go.tz
Tovuti: www.moe.go.tz

YALIYOMO

Idhini	iii
1.0 Taarifa za Awali	1
1.1 Utangulizi	1
1.2 Muundo wa Muhtasari	1
1.3 Sababu za Kuandaa Muhtasari	2
1.4 Malengo ya Elimu Nchini Tanzania	2
1.5 Malengo ya Jumla ya Mafunzo ya Astashahada ya Ualimu Elimu Maalumu	3
1.6 Madhumuni ya Mafunzo ya Astashahada ya Ualimu Elimu Maalumu	4
1.7 Umahiri wa Jumla wa Mafunzo ya Astashahada ya Ualimu Elimu Maalumu	5
1.8 Malengo ya Somo la Mbinu za Kufundishia Maarifa ya Jamii	6
1.9 Upimaji na Tathmini	6
1.10 Muda wa Mafunzo	7
1.11 Maudhui ya Muhtasari	8
2.0 Maudhui ya Muhtasari	9
2.1 Umahiri Mkuu na Umahiri Mahususi wa Somo.....	9
2.2 Maudhui ya Ufundishaji wa Somo	10

Majedwali

Jedwali namba 1: Upimaji Endelevu na Upimaji Tamati	7
Jedwali namba 2: Umahiri Mkuu na Umahiri Mahususi wa Somo la Mbinu za Kufundishia Maarifa ya Jamii	9
Jedwali namba 3: Maudhui ya Somo la Mbinu za Kufundishia Maarifa ya Jamii	10
Jedwali namba 4: Umahiri Mkuu na Umahiri Mahususi wa Mbinu za Ufundishaji na Ujifunzaji wa Somo la Maarifa ya Jamii kwa Mwanafunzi mwenye Ulemavu wa Uoni na Mwanafunzi mwenye Uziwikutoona	19
Jedwali namba 5: Maudhui ya Mbinu za Ufundishaji na Ujifunzaji wa Somo la Maarifa ya Jamii kwa Mwanafunzi mwenye Ulemavu wa Uoni na Mwanafunzi mwenye Uziwikutoona	21
Jedwali namba 6: Umahiri Mkuu na Umahiri Mahususi katika Ufundishaji na Ujifunzaji wa Somo la Maarifa ya Jamii kwa Mwanafunzi mwenye Uziwi na Mwanafunzi mwenye Uziwikutoona	45
Jedwali namba 7: Maudhui ya Ufundishaji na Ujifunzaji wa Somo la Maarifa ya Jamii kwa Mwanafunzi mwenye Uziwi na Mwanafunzi mwenye Uziwikutoona	47
Jedwali namba 8: Umahiri wa Ufundishaji na Ujifunzaji wa Somo la Maarifa ya Jamii kwa Mwanafunzi mwenye Ulemavu wa Akili na mwenye Usonji	80
Jedwali namba 9: Maudhui ya Ufundishaji na Ujifunzaji wa Somo la Maarifa ya Jamii kwa Mwanafunzi mwenye Ulemavu wa Akili na mwenye Usonji	82
Orodha ya Machapisho	109

1.0 Taarifa za Awali

1.1 Utangulizi

Muhtasari huu wa somo la Mbinu za Kufundishia Maarifa ya Jamii umeandaliwa kutokana na Mtaala wa Mafunzo ya Ualimu Elimu Maalumu wa mwaka 2019. Muhtasari huu unalenga kumjengea mwalimu tarajali maarifa, stadi na mwelekeo utakaomwezesha kukabiliana na mazingira ya ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni, mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili aliyedahiliwa katika elimu ya msingi.

Ili kumsaidia mkufunzi, yametolewa mapendekezo ya mbinu za kufundishia na kujifunzia, zana/vifaa vya kufundishia na kujifunzia pamoja na upimaji. Mkufunzi anahimizwa kutumia mbinu mbalimbali na zana zinazopatikana kwenye mazingira yanayohusika na upimaji ulioshauriwa kwenye muhtasari huu. Pamoja na mbinu zilizoainishwa kwenye muhtasari huu mkufunzi anaweza kutumia mbinu nyingine tofautitofauti kulingana na mazingira, mahitaji ya mwalimu tarajali na umahiri unaojengwa.

1.2 Muundo wa Muhtasari

Muhtasari huu umegawanyika katika sehemu kuu mbili. Sehemu ya kwanza ina taarifa za awali na sehemu ya pili ni maudhui ya muhtasari.

Sehemu ya kwanza inajumuisha utangulizi, muundo wa muhtasari, sababu za kuandaa muhtasari, malengo ya elimu nchini Tanzania, malengo ya jumla ya mafunzo ya astashahada ya ualimu elimu maalumu, madhumuni ya mafunzo ya astashahada ya ualimu elimu maalumu, umahiri wa jumla wa mafunzo ya astashahada ya ualimu elimu maalumu, malengo ya somo la Mbinu za Kufundishia Maarifa ya Jamii, upimaji na tathmini na muda wa mafunzo. Sehemu ya pili inajumuisha maudhui ya muhtasari.

Muhtasari huu pia una umahiri wa jumla ambao utajengwa kwa mwalimu tarajali wa fani ya ulemavu wa uoni, uziwi na ulemavu wa akili. Aidha, kila fani ina umahiri mkuu na umahiri mahususi ambao mwalimu tarajali ataujenga wakati wa ufundishaji na ujifunzaji wa somo la Maarifa ya Jamii. Ufundishaji na upimaji utazingatia umahiri wa jumla na umahiri wa fani husika. Katika upimaji endelevu na upimaji tamati kutakuwa na utahini wa fani tatu kama ifuatavyo:

- i) Mbinu za kufundishia somo la Maarifa ya Jamii kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na uziwikutoona;
- ii) Mbinu za kufundishia somo la Maarifa ya Jamii kwa mwanafunzi mwenye uziwi na uziwikutoona; na
- iii) Mbinu za kufundishia somo la Maarifa ya Jamii kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji.

1.3 Sababu za Kuandaa Muhtasari

Dira ya elimu na mafunzo inasisitiza kuwapo kwa mwalimu aliye bora kitaaluma na kitaalamu na mwenye mbinu mbalimbali za kufundishia na kujifunzia somo la Maarifa ya Jamii ili kukabiliana na changamoto za mahitaji na matarajio ya kielimu kulingana na mabadiliko ya sayansi na teknolojia.

Mwelekeo wa dira na mpango wa elimu kwa ujumla ni kumuandaa mwalimu mwenye ujuzi wa kumfundisha mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni, uziwi, akili na usonji katika shule za msingi kwa kuzingatia misingi, kanuni na mielekeo inayopasa. Mwalimu tarajali wa somo la Hisabati kwa ajili ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni, uziwi, ulemavu wa akili na ulemavu wa usonji anahitaji kupata ujuzi wa kuweza kuyatumia vema mazingira yake katika kumwezesha mwanafunzi.

1.4 Malengo ya Elimu Nchini Tanzania

Elimu inayotolewa ni ya kurithisha maarifa, stadi na mielekeo bora kutoka kwa vizazi vilivyopita hadi vizazi vya wakati huu na vijavyo. Hivyo, yafuatayo ndiyo malengo makuu ya elimu nchini:

- a) kuendeleza na kukuza maendeleo, kuboresha haiba ya wananchi wa Tanzania, rasilimali zao na matumizi bora ya rasilimali hizo katika kuleta maendeleo ya mtu binafsi na ya kitaifa;

- b) kukuza tabia ya kuthamini utamaduni, mila na desturi za Watanzania;
- c) kukuza upatikanaji wa fursa za kusoma, kuandika na kuhesabu na matumizi sahihi ya maarifa na stadi za kijamii, kisayansi, kiufundi, kiteknolojia, kitaalamu na aina nyingine za maarifa na ujuzi, kwa ajili ya maendeleo na kuboresha hali ya mtu na jamii;
- d) kukuza na kuendeleza kujiamini, kudadisi, weledi na kuheshimu utu wa mtu na haki za binadamu na kuwa tayari kufanya kazi kwa kujiendeleza na kwa maendeleo ya Taifa;
- e) kuwezesha na kupanua mawanda ya kujipatia maarifa, kuboresha na kukuza stadi za kiakili, utendaji, uzalishaji na nyingine zinazotakiwa katika kukidhi mabadiliko ya mahitaji kiuchumi;
- f) kumwezesha kila raia kuelewa misingi ya katiba ya nchi pamoja na kuthamini haki za binadamu na uraia, wajibu na majukumu yanayoendana nayo;
- g) kukuza utashi wa kupenda na kuheshimu kazi za kujiajiri na kuajiriwa na kuboresha utendaji kazi katika sekta za uzalishaji na huduma;
- h) kujenga misingi ya maadili yanayokubalika kitaifa na ushirikiano wa kitaifa na kimataifa, amani na sheria kwa njia ya kujifunza;
- i) kuwezesha kuwapo kwa matumizi sahihi, usimamizi na utunzaji wa mazingira; na
- j) kujenga tabia na utamaduni wa kuwakubali watu wenye ulemavu na kuwashirikisha kwenye nyanja zote za maisha kwa maendeleo ya Taifa.

1.5 Malengo ya Jumla ya Mafunzo ya Astashahada ya Ualimu Elimu Maalumu

Mafunzo ya Ualimu Elimu Maalumu yana malengo yafuatayo:

- a) kujenga umahiri kwa mwalimu tarajali katika nadharia za saikolojia ya elimu, malezi, ushauri na huduma kwa watu wenye ulemavu;
- b) kujenga umahiri kwa mwalimu tarajali katika kugundua na kubuni njia na mbinu za kufundishia na kujifunzia;

- c) kujenga umahiri kwa mwalimu tarajali katika uchambuzi wa mtaala na vifaa vya mtaala;
- d) kujenga umahiri kwa mwalimu tarajali katika kumudu stadi kuu za masomo ya lugha, sanaa na maendeleo ya sayansi na teknolojia;
- e) kujenga umahiri kwa mwalimu tarajali katika kufanya upimaji na tathmini ya maendeleo katika elimu;
- f) kujenga umahiri kwa mwalimu tarajali katika stadi za uongozi na utawala katika elimu; na
- g) kujenga umahiri wa mwalimu tarajali katika kumfundisha mwanafunzi mwenye mahitaji maalumu.

1.6 Madhumuni ya Mafunzo ya Astashahada ya Ualimu Elimu Maalumu

Mwishoni mwa mafunzo ya Astashahada ya Ualimu Elimu Maalumu ya muda wa miaka miwili, mwalimu tarajali aweze:

- a) kutafsiri mtaala wa elimu ya msingi na mihtasari yake katika masomo darasani;
- b) kuandaa na kutumia njia shirikishi katika ufundishaji/ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi;
- c) kubuni, kuendeleza na kufaragua zana za ufundishaji na ujifunzaji katika elimu ya msingi kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi;
- d) kufanya tafiti tatu za kielimu ili kuwabaini, kuwaendeleza na kuwasaidia wanafunzi wenye mahitaji maalumu katika shule za msingi;
- e) kurithisha desturi, maadili na tabia zinazokubalika kwa wanafunzi wa shule za msingi;
- f) kuchagua, kupanga, kusimamia na kuongoza vipindi darasani katika shule za msingi;
- g) kufundisha kwa ufanisi masuala mtambuka; na
- h) kutunga na kusahihisha majaribio na mitihani inayoendana na Mtaala wa elimu ya msingi kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi katika nyanja zote tatu za kujifunza.

1.7 Umahiri wa Jumla wa Mafunzo ya Astashahada ya Ualimu Elimu Maalumu

Umahiri mkuu wa mafunzo ya Astashahada ya Ualimu Elimu Maalumu umejikita katika kumuandaa mwalimu tarajali aweze:

- a) kumbaini mwanafunzi mwenye mahitaji maalumu, kujenga misingi ya kukubalika kwa wenzake, kwa jamii na kumpatia afua stahiki;
- b) kutumia mazingira wezeshi ya ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye mahitaji maalumu;
- c) kutumia njia mbalimbali za mawasiliano na teknolojia saidizi kwa kuzingatia mahitaji maalumu ya mwanafunzi;
- d) kutumia mbinu mbalimbali katika kutambua vipaji walivyonyo wanafunzi wenye mahitaji maalumu na namna ya kuviendeleza;
- e) kufanya tafiti tatu za kielimu kwa wanafunzi ili kuwabaini na kuwasaidia wale wenye mahitaji maalumu katika shule za msingi;
- f) kutumia misingi na stadi za uongozi katika kuongoza taasisi mbalimbali za elimu;
- g) kutumia, kutunza na kukarabati vifaa saidizi vya wanafunzi wenye mahitaji maalumu;
- h) kutumia sanaa na michezo rekebifu katika kuibua na kuendeleza vipaji mbalimbali vya wanafunzi wenye mahitaji maalumu;
- i) kutumia misingi ya ufundishaji na ujifunzaji kufundishia masomo ya taaluma;
- j) kujenga umahiri wa masomo kwa mwalimu tarajali utakaomwezesha kuelewa masomo vema na hivyo kumfundisha mwanafunzi mwenye mahitaji maalumu; na
- k) kushirikiana na familia za wanafunzi wenye mahitaji maalumu katika kuwajengea wanafunzi hao tabia ya kujiamini, tabia ya kujifunza na kukuza vipaji walivyonyo.

1.8 Malengo ya Somo la Mbinu za Kufundishia Maarifa ya Jamii

Muhtasari wa mbinu za kufundishia Somo la Maarifa ya Jamii unalengo la kumuandaa mwalimu tarajali wa elimu maalumu atakayeweza:

- a) kutumia nadharia za ufundishaji na ujifunzaji katika somo la Maarifa ya Jamii;
- b) kuchambua maandalizi ya ufundishaji na ujifunzaji wa somo la Maarifa ya Jamii; na
- c) kutumia upimaji na tathmini katika somo la Maarifa ya Jamii.

1.9 Upimaji na Tathmini

Muhtasari huu umependekeza mbinu mbalimbali za upimaji na tathmini kwa kuzingatia mahitaji ya mwalimu tarajali wakati wa mchakato wa ujifunzaji wa kozi ya Ualimu. Upimaji tamati utafanywa na Baraza la Mitihani la Tanzania na utakuwa na alama 50. Upimaji endelevu utafanywa na mkufunzi wakati mchakato wa ufundishaji na ujifunzaji unaendelea na utakuwa na alama 50. Upimaji huu unahusisha majaribio, kazimradi, kazi binafsi, mkoba wa kazi, kazi kwa vitendo na mitihani ya mwisho wa muhula. Uzito wa kila aina ya upimaji umeoneshwa katika jedwali lifuatalo:

Jedwali namba 1: Upimaji Endelevu na Upimaji Tamati

Vipengele	Mbinu za Upimaji	Mwaka				Idadi	Alama %
		Mwaka wa I		Mwaka wa II			
		Muhula wa I	Muhula wa II	Muhula wa I	Muhula wa II		
Ufundishaji	Majaribio	2	2	2	2	8	10
	Kazimradi	1	-	1	-	2	5
	Kazi binafsi	2	2	2	2	8	5
	Kazi kwa vitendo	1	1	1	-	3	5
	Mkoba wa kazi	1	1	1	-	3	5
	Mtihani wa mwisho wa muhula	1	1	1	1	4	20
Upimaji endelevu							50
Upimaji Tamati: Mtihani wa Baraza la Mitihani la Tanzania					1	1	50
Jumla ya alama za upimaji endelevu na upimaji tamati							100

1.10 Muda wa Mafunzo

Muhtasari huu wa somo la Maarifa ya Jamii kwa fani ya ulemavu wa uoni, uziwi na ulemavu wa akili umekusudiwa kukamilishwa kwa kipindi cha miaka miwili. Mtazamo wa somo hili ni kumjengea mwalimu tarajali misingi muhimu ya maarifa ya somo la Maarifa ya Jamii itakayomwezesha kuwafundisha kikamilifu wanafunzi wenye mahitaji maalumu kumudu ujifunzaji katika elimu ya msingi. Wanafunzi hao ni wenye ulemavu wa uoni, uziwi, uziwikutoona, ulemavu wa akili na usonji.

1.11 Maudhui ya Muhtasari

Maudhui ya muhtasari yamepangwa katika jedwali yakihusisha umahiri mkuu, umahiri mahususi, shughuli za kutendwa na mwalimu tarajali, vigezo vya upimaji, viwango vya utendaji na idadi ya vipindi

1.11.1 Umahiri

Ni uwezo wa kufikiri na kutenda kwa ufanisi

1.11.2 Umahiri Mkuu

Ni uwezo wa kutenda jambo kwa ufanisi unaokusudiwa kufikiwa na mwalimu tarajali baada ya kujifunza kwa muda fulani. Hujengwa na umahiri mahususi atakaojengewa mwalimu tarajali kwa kutenda shughuli mbalimbali

1.11.3 Umahiri Mahususi

Ni uwezo atakaojengewa mwalimu tarajali katika kutenda shughuli mbalimbali kwa muda maalumu

1.11.4 Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali

Ni vitendo ambavyo mwalimu tarajali anapaswa kuvifanya ili kufikia umahiri mahususi uliokusudiwa

1.11.5 Vigezo vya Upimaji

Ni viwango vya ufanisi wa utendaji wa mwalimu tarajali ili kufikia umahiri mahususi

1.11.6 Viwango vya Utendaji

Ni kiasi cha ufikiwaji wa vigezo vya kila shughuli anayotenda mwalimu tarajali

1.11.7 Idadi ya Vipindi

Idadi ya vipindi ni makadirio ya muda utakaotumika katika kufundisha na kujifunza kwa kuzingatia uzito wa umahiri mahususi na shughuli za kutendwa na mwalimu tarajali. Makadirio haya ya muda yamewekwa kwa mfumo wa vipindi ambapo kila kipindi ni dakika 60. Somo hili litafundishwa kwa vipindi vitatu kwa wiki. Hata hivyo, mapendekezo haya ya idadi ya vipindi yanaweza kubadilika kulingana na mazingira ya kufundishia na kujifunzia.

2.0 Maudhui ya Muhtasari

2.1 Umahiri Mkuu na Umahiri Mahususi wa Somo

Jedwali namba 2: Umahiri Mkuu na Umahiri Mahususi wa Somo la Mbinu za Kufundishia Maarifa ya Jamii

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
1.0 Kutumia njia na mbinu za kufundishia na kujifunzia somo la Maarifa ya Jamii kulingana na mahitaji ya mwanafunzi	1.1 Kuchambua misingi ya kufundishia na kujifunzia somo la Maarifa ya Jamii 1.2 Kutambua njia za kufundishia somo la Mbinu za Kufundishia Maarifa ya Jamii 1.3 Kuandaa na kusimamia darasa katika ufundishaji wa somo la Maarifa ya Jamii
2.0 Kufuata kanuni za upimaji na tathmini katika kufundisha na kujifunza somo la Maarifa ya Jamii	2.1 Kuchambua zana za upimaji wa somo la Maarifa ya Jamii 2.2 Kutunza kumbukumbu za matokeo ya kazi za mwanafunzi 2.3 Kutumia matokeo ya kazi za wanafunzi katika ufundishaji wa kila siku

2.2 Maudhui ya Ufundishaji wa Somo

Jedwali namba 3: Maudhui ya Somo la Mbinu za Kufundishia Maarifa ya Jamii

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
1.0 Kutumia njia na mbinu za kufundishia na kujifunzia somo la Maarifa ya Jamii kulingana na mahitaji ya mwanafunzi	1.1 Kuchambua misingi ya kufundishia na kujifunzia somo la Maarifa ya Jamii	a) Kuelezea misingi ya ufundishaji na ujifunzaji kwa vitendo	Misingi ya ufundishaji na ujifunzaji kwa vitendo imeelezwa kwa kutumia hoja nne.	Anaelezea misingi ya ufundishaji na ujifunzaji kwa vitendo kwa kutumia hoja moja.	Anaelezea misingi ya ufundishaji na ujifunzaji kwa vitendo kwa kutumia hoja mbili.	Anaelezea misingi ya ufundishaji na ujifunzaji kwa vitendo kwa kutumia hoja tatu na kutoa mifano.	Anaelezea misingi ya ufundishaji na ujifunzaji kwa vitendo kwa kutumia hoja nne na kutoa mifano.	25
		b) Kufafanua mbinu za kukuza uwezo wa kudadisi na kufikiri kiyakinifu	Mbinu za kukuza uwezo wa kudadisi na kufikiri kiyakinifu zimefafanuliwa kwa kutumia hoja nne.	Anafafanua mbinu za kukuza uwezo wa kudadisi na kufikiri kiyakinifu kwa kutumia hoja moja.	Anafafanua mbinu za kukuza uwezo wa kudadisi na kufikiri kiyakinifu kwa kutumia hoja mbili.	Anafafanua mbinu za kukuza uwezo wa kudadisi na kufikiri kiyakinifu kwa kutumia hoja tatu na kutoa mifano.	Anafafanua mbinu za kukuza uwezo wa kudadisi na kufikiri kiyakinifu kwa kutumia hoja nne na kutoa mifano.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kujadili namna ya kutumia maarifa na stadi za somo la Mbinu za Kufundishia Maarifa ya Jamii katika maisha ya kila siku	Namna ya kutumia maarifa na stadi za somo la Mbinu za kufundishia Maarifa ya Jamii zimejadiliwa.	Anajadili maana ya maarifa ya jamii na stadi za mbinu za kufundishia somo la Maarifa ya Jamii.	Anajadili maana ya maarifa ya jamii kwa kuelezea stadi za mbinu za kufundishia somo la Maarifa ya Jamii.	Anajadili maana ya maarifa ya jamii kwa kuelezea stadi za mbinu za kufundishia somo la Maarifa ya Jamii na kutoa mifano katika maisha ya kila siku.	Anajadili maana ya maarifa ya jamii kwa kuelezea utumiaji wa stadi za mbinu za kufundishia somo la Maarifa ya Jamii na kutoa mifano katika maisha ya kila siku.	
	1.2 Kutambua njia za kufundishia somo la mbinu za kufundishia Maarifa ya Jamii	a) Kujadili dhana ya njia na mbinu za kufundishia somo la Maarifa ya Jamii	Dhana ya njia na mbinu za kufundishia somo la Maarifa ya Jamii imejadiliwa (maana, aina, faida na hasara).	Anajadili maana ya njia na mbinu za kufundishia somo la Maarifa ya Jamii.	Anajadili maana na aina ya njia na mbinu za kufundishia au mojawapo ya dhana za njia ya kufundishia somo la Mbinu za Kufundishia Maarifa ya Jamii.	Anajadili maana, aina na faida ya njia na mbinu za kufundishia somo la Maarifa ya Jamii na kutoa mifano.	Anajadili maana, aina, faida na hasara ya njia na mbinu za kufundishia somo la Maarifa ya Jamii na kutoa mifano.	25

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kubaini mbinu za kufundishia na kujifunzia somo la Maarifa ya Jamii	Mbinu sita za kufundishia na kujifunzia somo la Maarifa ya Jamii zimebainishwa.	Anabaini mbinu moja ya kufundishia na kujifunzia somo la Maarifa ya Jamii.	Anabaini mbinu tatu za kufundishia na kujifunzia somo la Maarifa ya Jamii.	Anabaini mbinu nne za kufundishia na kujifunzia somo la Maarifa ya Jamii na kutoa mifano.	Anabaini mbinu sita za kufundishia na kujifunzia somo la Maarifa ya Jamii, kwa kutumia mifano halisi na kuwaelekeza wengine.	
		c) Kuchambua vigezo vya kuchagua mbinu za kufundisha somo la Maarifa ya Jamii	Vigezo vya kuchagua mbinu za kufundishia somo la Maarifa ya Jamii vimechambuliwa.	Anaorodhesha vigezo vya kuchagua mbinu za kufundishia somo la Maarifa ya Jamii.	Anaeleza vigezo vya kuchagua mbinu za kufundishia somo la Maarifa ya Jamii.	Anafafanua vigezo vya kuchagua mbinu za kufundishia somo la Maarifa ya Jamii.	Anachambua vigezo vya kuchagua mbinu za kufundishia somo la Maarifa ya Jamii.	
	1.3 Kuandaa na kusimamia darasa katika ufundishaji wa somo la Maarifa ya Jamii	a) Kuchambua mambo ya kuzingatia katika kupanga darasa la Maarifa ya Jamii	Mambo ya kuzingatia katika kupanga darasa yamechambuliwa.	Anaorodhesha mambo ya kuzingatia katika kupanga darasa.	Anaeleza usafi wa darasa na namna ya mpangilio wa darasa.	Anachambua usafi wa darasa, namna ya mpangilio wa darasa na ukaaji wa wanafunzi.	Anachambua usafi wa darasa, namna ya mpangilio wa darasa na ukaaji kwa kuzingatia jinsia na mazingira.	25

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kuchunguza nidhamu ya darasa wakati wa kufundisha somo la Maarifa ya Jamii	Nidhamu ya darasa wakati wa kufundisha somo la Maarifa ya Jamii imechunguzwa.	Anachunguza utulivu wa darasa katika kufundisha somo la Maarifa ya Jamii.	Anachunguza utulivu wa darasa na ufanyaji wa kazi wanazopewa katika kufundisha somo la Maarifa ya Jamii.	Anachunguza utulivu wa darasa, ufanyaji wa kazi wanazopewa na mahudhurio ya mwanafunzi katika kufundisha somo la Maarifa ya Jamii.	Anachunguza utulivu wa darasa, ufanyaji wa kazi wanazopewa, mahudhurio ya mwanafunzi na matumizi ya lugha stahiki wakati wa kufundisha somo la Maarifa ya Jamii.	
		c) Kubaini vigezo vya kutawala darasa katika kufundisha somo la Maarifa ya Jamii	Vigezo vya kutawala darasa katika kufundisha somo la Maarifa ya Jamii vimebainishwa.	Anabaini jinsi ya kusimamia darasa wakati wa ufundishaji wa somo la Maarifa ya Jamii.	Anabaini jinsi ya kusimamia darasa na sauti inayosikika wakati wa ufundishaji wa somo la Maarifa ya Jamii.	Anabaini jinsi ya kusimamia darasa na sauti inayosikika na matumizi ya lugha stahiki wakati wa ufundishaji wa somo la Maarifa ya Jamii.	Anabaini jinsi ya kusimamia darasa sauti inayosikika, matumizi ya lugha stahiki na matumizi sahihi ya vifaa vya darasani.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
2.0 Kufuata kanuni za upimaji na tathmini katika kufundisha na kujifunza somo la Maarifa ya Jamii	2.1 Kuchambua zana za upimaji wa somo la Maarifa ya Jamii	a) Kueleza maana, umuhimu na aina za upimaji	Dhana ya upimaji na tathmini imeelezwa (maana aina na umuhimu).	Anaeleza maana ya upimaji na tathmini katika somo la Maarifa ya Jamii.	Anaeleza maana na umuhimu wa upimaji na tathmini katika somo la Maarifa ya Jamii.	Anaeleza maana, umuhimu na aina ya zana za upimaji na tathmini katika somo la Maarifa ya Jamii.	Anaeleza maana, umuhimu na aina za upimaji na tathmini na kuchambua hasara za kutokuwa na upimaji na tathmini katika somo la Maarifa ya Jamii.	25
		b) Kuandaa zana tano za upimaji	Zana tano za upimaji wa somo la Maarifa ya Jamii zimeandaliwa.	Anaandaa zana mbili kati ya tano za upimaji wa somo la Maarifa ya Jamii.	Anaandaa zana tatu kati ya tano za upimaji wa somo la Maarifa ya Jamii.	Anaandaa zana nne kati ya tano za upimaji wa somo la Maarifa ya Jamii.	Anaandaa zana tano za upimaji wa somo la Maarifa ya Jamii.	
		c) Kutumia sampuli tano mbalimbali katika kumpima na kumtathmini mwanafunzi	Sampuli tano za zana za upimaji katika kumpima na kumtathmini mwanafunzi zimetumika.	Anatumia sampuli mbili katika kumpima na kumtathmini mwanafunzi.	Anatumia sampuli tatu katika kumpima na kumtathmini mwanafunzi.	Anatumia sampuli nne katika kumpima na kumtathmini mwanafunzi.	Anatumia sampuli tano katika kumpima na kumtathmini mwanafunzi katika maisha yake ya kila siku ya ufundishaji na ujifunzaji wa somo la Maarifa ya Jamii.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
	2.2 Kutunza kumbukumbu za matokeo ya kazi za mwanafunzi	a) Kujadili mambo ya kuzingatia wakati wa kutayarisha mwongozo wa usahihishaji	Mambo ya kuzingatia wakati wa kutayarisha mwongozo wa usahihishaji yamejadiliwa.	Anajadili ubora wa maswali yaliyotungwa kwa kuzingatia mwongozo wa usahihishaji katika somo la Maarifa ya Jamii.	Anajadili ubora wa maswali yaliyotungwa na uhusiano kati ya mada na maswali kwa kuzingatia mwongozo wa usahihishaji katika somo la Maarifa ya Jamii.	Anajadili ubora wa maswali yaliyotungwa, uhusiano kati ya mada na maswali na uhusiano wa malengo mahususi na muhtasari kwa kuzingatia mwongozo wa usahihishaji katika somo la Maarifa ya Jamii.	Anajadili ubora wa maswali yaliyotungwa, uhusiano kati ya mada na maswali, uhusiano wa malengo mahususi na muhtasari, ubora wa maudhui katika kitabu cha kiada na kiongozi cha mwalimu kwa kuzingatia mwongozo wa usahihishaji katika somo la Maarifa ya Jamii.	25

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kueleza mambo ya kuzingatia katika kusahihisha kazi za wanafunzi	Mambo ya kuzingatia katika kusahihisha kazi za wanafunzi yameelezwa.	Anaeleza jinsi majibu yanavyohusiana kati ya zana za upimaji na mwongozo wa usahihishaji katika kusahihisha kazi za wanafunzi.	Anaeleza jinsi majibu yanavyohusiana kati ya zana za upimaji na mwongozo wa usahihishaji na namna ya kuweka alama ya pata au kosa katika kusahihisha kazi za wanafunzi.	Anaeleza jinsi majibu yanavyohusiana kati ya zana za upimaji na mwongozo wa usahihishaji, namna ya kuweka alama ya pata au kosa na mahali pa kuweka alama ya pata au kosa katika kusahihisha kazi za wanafunzi.	Anaeleza jinsi majibu yanavyohusiana kati ya zana za upimaji na mwongozo wa usahihishaji, namna ya kuweka alama ya pata au kosa, mahali pa kuweka alama ya pata au kosa, anaweka alama kila mwisho wa dondoo katika kusahihisha kazi za wanafunzi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kuingiza alama za mwanafunzi katika fomu maalumu ya alama	Alama za mwanafunzi katika fomu maalumu ya alama zimeingizwa kwa kuzingatia ufaulu wa kila mwanafunzi.	Anaandaa fomu maalumu ya kuingiza alama za mwanafunzi katika somo la Maarifa ya Jamii.	Anaandaa fomu maalumu ya kuingiza alama za mwanafunzi na anapanga alama katika ufaulu wa juu kwenda ufaulu wa chini wa somo la Maarifa ya Jamii.	Anaandaa fomu maalumu ya kuingiza alama za mwanafunzi, anapanga alama katika ufaulu wa juu kwenda ufaulu wa chini na anapanga daraja la ufaulu wa kila mwanafunzi katika somo la Maarifa ya Jamii.	Anaandaa fomu maalumu ya kuingiza alama za mwanafunzi, anapanga alama katika ufaulu wa juu kwenda ufaulu wa chini, anapanga daraja la ufaulu wa kila mwanafunzi na anaingiza alama kwenye mkeka maalumu wa alama.	
	2.3 Kutumia matokeo ya kazi za wanafunzi katika ufundishaji wa kila siku	a) Kufasili matokeo ya mwanafunzi	Matokeo ya mwanafunzi yamefasiliwa kwa kutafuta na kulinganisha wastani.	Anafasili matokeo ya mwanafunzi kwa kutafuta wastani wa somo.	Anafasili matokeo ya mwanafunzi kwa kutafuta na kulinganisha wastani miongoni mwa wanafunzi.	Anafasili matokeo ya mwanafunzi kwa kutafuta wastani, kulinganisha wastani na anabaini tabia ya mwanafunzi na namna ya kuboresha ufundishaji wa somo.	Anafasili matokeo ya mwanafunzi kwa kutafuta wastani, kulinganisha wastani, anabaini tabia ya mwanafunzi na anatafuta mshindi ili kuweza kuboresha ufundishaji wa somo.	25

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kutumia matokeo katika ujifunzaji wa somo	Matokeo katika ujifunzaji wa somo yametumika katika kubaini uwezo na maendeleo ya mwanafunzi.	Anatumia matokeo katika kubaini uwezo wa mwanafunzi katika somo.	Anatumia matokeo katika kubaini uwezo na kufuatilia maendeleo ya mwanafunzi katika somo.	Anatumia matokeo katika kubaini uwezo, kufuatilia maendeleo ya mwanafunzi na kubaini tofauti ya uelewa wa somo kati ya wanafunzi.	Anatumia matokeo katika kubaini uwezo tofauti wa uelewa wa somo kati ya mwanafunzi mmoja na mwanafunzi mwingine kwa kutoa mifano.	
		c) Kushauri uongozi na wazazi namna ya kukabiliana na changamoto ya ufundishaji na ujifunzaji wa somo la Maarifa ya Jamii	Uongozi na wazazi wameshauriwa namna ya kukabiliana na changamoto ya ufundishaji na ujifunzaji wa somo la Maarifa ya Jamii.	Anashauri kuhusu mwenendo wa mwanafunzi kitabia na kitaaluma katika ufundishaji na ujifunzaji wa somo la Maarifa ya Jamii.	Anashauri kuhusu mwenendo wa mwanafunzi kitabia na kitaaluma na namna ya kukagua ripoti ya mwanafunzi.	Anashauri kuhusu mwenendo wa mwanafunzi kitabia na kitaaluma, namna ya kukagua ripoti na kutoa mapendekezo ya namna ya kuendelea na ujifunzaji wa somo la Maarifa ya Jamii katika maisha yake ya kila siku.		

Jedwali namba 4: Umahiri Mkuu na Umahiri Mahususi wa Mbinu za Ufundishaji na Ujifunzaji wa Somo la Maarifa ya Jamii kwa Mwanafunzi mwenye Ulemavu wa Uoni na Mwanafunzi mwenye Uziwikutoona

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
<p>1.0 Kutumia vifaa vya mtaala kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p>	<p>1.1 Kuchambua muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p> <p>1.2 Kufafanua kitabu cha kiada, ziada na mwongozo wa mwalimu kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p> <p>1.3 Kutumia azimio la kazi na andalio la somo kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p>
<p>2.0 Kutumia njia na mbinu za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p>	<p>2.1 Kutumia njia za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p> <p>2.2 Kutumia mbinu za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p> <p>2.3 Kushirikiana na wadau wa elimu katika kutoa huduma kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p>

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
	<p>2.4 Kuandaa mpango binafsi (IEP) wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p> <p>2.5 Kutumia TEHAMA katika ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p>
<p>3.0 Kutumia zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p>	<p>3.1 Kutumia zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji maalumu ya mwanafunzi</p> <p>3.2 Kubuni, kutengeneza na kufaragua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji maalumu ya mwanafunzi</p> <p>3.3 Kuhifadhi zana za kufundishia na kujifunzia kwa ajili ya matumizi endelevu</p>

Jedwali namba 5: Maudhui ya Mbinu za Ufundishaji na Ujifunzaji wa Somo la Maarifa ya Jamii kwa Mwanafunzi mwenye Ulemavu wa Uoni na Mwanafunzi mwenye Uziwikutoona

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
1.0 Kutumia vifaa vya mtaala kwa kuzingatia mahitaji ya wanafunzi wenye ulemavu wa uoni na wanafunzi wenye uziwikutoona	1.1 Kuchambua muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	a) Kufafanua dhana ya muhtasari	Dhana ya muhtasari imefafanuliwa kwa kutofautisha na vifaa vingine vya mtaala kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana ya muhtasari.	Anafafanua maana na umuhimu wa muhtasari.	Anafafanua maana, umuhimu na kutofautisha na vifaa vingine vya mtaala.	Anafafanua maana, umuhimu na kutofautisha na vifaa vingine vya mtaala kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	14
		b) Kueleza vipengele vya muhtasari	Vipengele sita vya muhtasari vimeelezwa na kuvitofautisha kwa mifano.	Anaeleza vipengele viwili vya muhtasari.	Anaeleza vipengele vitatu vya muhtasari.	Anaeleza vipengele vitano vya muhtasari.	Anaeleza vipengele sita vya muhtasari na kuvitofautisha kwa mifano.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kutafsiri muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Muhtasari umetafsiriwa kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi (maana, sifa na umuhimu).	Anatafsiri muhtasari kwa kuzingatia maana.	Anatafsiri muhtasari kwa kuzingatia maana na sifa.	Anatafsiri muhtasari kwa kuzingatia maana, sifa na umuhimu na kutoa mifano.	Anatafsiri muhtasari kwa kuzingatia maana, sifa na umuhimu kwa kutoa mifano kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	
	1.2 Kufafanua kitabu cha kiada, ziada na mwongozo wa mwalimu kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	a) Kufafanua dhana ya kitabu cha kiada (maana, sifa na umuhimu)	Dhana ya kitabu cha kiada imefafanuliwa (maana, sifa na umuhimu).	Anaeleza maana ya kitabu cha kiada.	Anaeleza maana na sifa ya kitabu cha kiada.	Anaeleza maana, sifa, na umuhimu wa kitabu cha kiada na kutoa mifano	Anafafanua maana, sifa, na umuhimu wa kitabu cha kiada kwa kutoa mifano wakati wa kukitumia.	14
		b) Kueleza kitabu cha ziada (maana, sifa na umuhimu)	Dhana ya kitabu cha ziada imeelezwa (maana, sifa na umuhimu).	Anaeleza maana ya kitabu cha ziada.	Anaeleza maana na sifa ya kitabu cha ziada.	Anaeleza maana, sifa, na umuhimu wa kitabu cha ziada na kutoa mifano	Anaeleza maana, sifa, na umuhimu wa kitabu cha ziada na kutoa mifano na kukitumia.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kufafanua dhana ya mwongozo wa mwalimu wa kufundishia na kujifunzia (maana, sifa na umuhimu)	Dhana ya mwongozo wa mwalimu wa kufundishia na kujifunzia imefafanuliwa.	Anafafanua maana ya mwongozo.	Anafafanua maana ya mwongozo na sifa zake.	Anafafanua maana, sifa na umuhimu wa mwongozo.	Anafafanua maana, sifa na umuhimu wa mwongozo kwa kuhusianisha na muhtasari.	
		d) Kuchambua kitabu cha kiada, ziada na mwongozo wa mwalimu wa kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Kitabu cha kiada, ziada na mwongozo wa mwalimu wa kufundishia na kujifunzia vimechambuliwa kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anachambua kitabu cha kiada kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anachambua kitabu cha kiada na ziada kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anachambua kitabu cha kiada, ziada na mwongozo wa mwalimu kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anachambua kitabu cha kiada, ziada na mwongozo wa mwalimu kwa kuhusianisha na muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
	1.3 Kutumia azimio la kazi na andalio la somo kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	<p>a) Kufafanua dhana ya azimio la kazi</p> <p>b) Kubainisha vipengele vya azimio la kazi</p>	<p>Dhana ya azimio la kazi imefafanuliwa (maana na umuhimu).</p> <p>Vipengele kumi na moja vya azimio la kazi vimebainishwa.</p>	<p>Anafafanua maana ya azimio la kazi.</p> <p>Anabainisha vipengele sita vya azimio la kazi.</p>	<p>Anafafanua maana na umuhimu wa azimio la kazi.</p> <p>Anabainisha vipengele vinane vya azimio la kazi.</p>	<p>Anafafanua maana, umuhimu wa azimio la kazi na kutofautisha na vifaa vingine vya mtaala.</p> <p>Anabainisha vipengele kumi vya azimio la kazi kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.</p>	<p>Anafafanua maana na umuhimu wa azimio la kazi na kutofautisha na vifaa vingine vya mtaala kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.</p> <p>Anabainisha vipengele kumi na moja vya azimio la kazi kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi na kutoa mifano.</p>	14

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kuandaa azimio la kazi kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Azimio la kazi limeandaliwa kwa kufuata vipengele kumi na moja kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anaandaa azimio la kazi kwa kufuata vipengele vitano.	Anaandaa azimio la kazi kwa kufuata vipengele saba kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anaandaa azimio la kazi kwa kufuata vipengele tisa na kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anaandaa azimio la kazi kwa kufuata vipengele kumi na moja na kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	
		d) Kufafanua dhana ya andalio la somo	Dhana ya andalio la somo imefafanuliwa (maana na umuhimu).	Anafafanua maana ya andalio la somo.	Anafafanua maana na umuhimu wa andalio la somo.	Anafafanua maana, umuhimu wa andalio la somo na kutofautisha na vifaa vingine vya mtaala.	Anafafanua maana, umuhimu wa andalio la somo na kutofautisha na vifaa vingine vya mtaala na kuvitumia kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		e) Kueleza vipengele vinne vya andalio la somo	Vipengele vinne vya andalio la somo vimeelezwa.	Anaeleza kipengele cha kwanza cha andalio la somo.	Anaeleza kipengele cha kwanza na cha pili cha andalio la somo.	Anaeleza kipengele cha kwanza, cha pili na cha tatu cha andalio la somo.	Anaeleza kipengele cha kwanza, cha pili, cha tatu na cha nne cha andalio la somo.	
		f) Kuandaa andalio la somo kwa kufuata hatua nne kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Andalio la somo limeandaliwa kwa kufuata hatua zote nne kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona.	Anaandaa andalio la somo kwa kufuata hatua moja ya uandaaji.	Anaandaa andalio la somo kwa kufuata hatua mbili za uandaaji.	Anaandaa andalio la somo kwa kufuata hatua tatu za uandaaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anaandaa andalio la somo kwa kufuata hatua zote nne za uandaaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		g) Kueleza uhusiano uliopo kati ya muhtasari, mwongozo, kitabu cha kiada, ziada, azimio la kazi na andalio la somo	Uhusiano uliopo kati ya muhtasari, mwongozo, kitabu cha kiada, ziada, azimio la kazi na andalio la somo umeelezwa.	Anaeleza uhusiano uliopo kati ya muhtasari na mwongozo wa somo.	Anaeleza uhusiano uliopo kati ya muhtasari, mwongozo, kitabu cha kiada na ziada.	Anaeleza uhusiano uliopo kati ya muhtasari, mwongozo, kitabu cha kiada, ziada na azimio la kazi.	Anaeleza uhusiano uliopo kati ya muhtasari, mwongozo, kitabu cha kiada, ziada, azimio la kazi na andalio la somo.	
		h) Kufafanua dhana ya nukuu za somo	Dhana ya nukuu za somo imefafanuliwa (maana, umuhimu na vigezo).	Anafafanua maana ya nukuu za somo.	Anafafanua maana na umuhimu wa nukuu za somo.	Anafafanua maana, umuhimu na vigezo vya kufuata wakati wa kuandaa nukuu za somo.	Anafafanua maana, umuhimu na vigezo vya kufuata wakati wa kuandaa nukuu na anaandaa nukuu za somo.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		i) Kueleza dhana ya shajara ya somo	Dhana ya shajara imeelezwa (maana, umuhimu na vipengele).	Anaeleza maana ya shajara.	Anaeleza maana na umuhimu.	Anaeleza maana, umuhimu na vipengele vya shajara katika kufundishia na kujifunzia.	Anaeleza maana, umuhimu na vipengele vya shajara, anaandaa na anatomia katika kufundishia na kujifunzia.	
2.0 Kutumia njia na mbinu za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	2.1 Kutumia njia za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	a) Kufafanua dhana ya njia za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi	Dhana ya njia za ufundishaji na ujifunzaji (maana, aina na umuhimu) kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi imefafanuliwa.	Anafafanua maana ya njia za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana na aina za njia za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana, aina na umuhimu wa njia za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana, aina, umuhimu na kutumia njia za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	15

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kubainisha njia za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi	Njia mbili za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi zimebainishwa.	Anabainisha njia moja ya ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi.	Anabainisha njia mbili za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi.	Anabainisha njia mbili za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi na kutoa mifano.	Anabainisha njia mbili za ufundishaji na ujifunzaji na kutoa mifano kulingana na mazingira ya mwanafunzi.	
		c) Kufafanua dhana ya mkakati wa ufundishaji na ujifunzaji	Dhana ya mkakati wa ufundishaji na ujifunzaji (maana, aina na umuhimu) kwa kuzingatia mahitaji ya wanafunzi imefafanuliwa.	Anafafanua maana ya mkakati wa ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana na aina za mkakati wa ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana, aina na umuhimu wa mkakati wa ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana, aina, umuhimu na kutumia mkakati wa ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
	2.2 Kutumia mbinu za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	<p>a) Kufafanua dhana ya mbinu za kufundishia na kujifunzia (maana, aina na umuhimu) kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi</p> <p>b) Kurekebisha mbinu za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia alama mguso, mbinu sikizi, mazingira rafiki na muda</p>	<p>Mbinu za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi zimefafanuliwa.</p> <p>Mbinu za kufundishia na kujifunzia (alama mguso, mbinu sikizi mazingira rafiki na muda) zimerekebishwa.</p>	Anafafanua maana ya mbinu za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana na aina za mbinu za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana, aina na umuhimu wa mbinu za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana, aina na umuhimu wa mbinu za kufundishia na kujifunzia na kuzitumia kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi na kutoa mifano.	15

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kueleza mbinu mahususi za ufundishaji na ujifunzaji	Mbinu mahususi za ufundishaji na ujifunzaji (mwanafunzi kwa mwanafunzi, mtiririko, mgawanyo wa kazi, uzoefu na makundi) zimeelezwa.	Anaeleza mbinu mahususi ya mwanafunzi kwa mwanafunzi katika ufundishaji na ujifunzaji.	Anaeleza mbinu mahususi ya mwanafunzi kwa mwanafunzi na mtiririko katika ufundishaji na ujifunzaji.	Anaeleza mbinu mahususi ya mwanafunzi kwa mwanafunzi, mtiririko na mgawanyo wa kazi katika ufundishaji na ujifunzaji.	Anaeleza mbinu mahususi ya mwanafunzi kwa mwanafunzi, mtiririko, mgawanyo wa kazi, uzoefu na makundi katika ufundishaji na ujifunzaji.	
		d) Kufafanua mbinu za kuendeleza ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Mbinu za kuendeleza ufundishaji na ujifunzaji (motisha, kuhimiza ushirikiano, maelekezo na taarifa ya kubadilisha shughuli) zimefafanuliwa.	Anafafanua mbinu ya motisha katika kuendeleza ufundishaji na ujifunzaji.	Anafafanua mbinu ya motisha na kuhimiza ushirikiano katika kuendeleza ufundishaji na ujifunzaji.	Anafafanua mbinu ya motisha, kuhimiza ushirikiano na maelekezo katika kuendeleza ufundishaji na ujifunzaji.	Anafafanua mbinu ya motisha, kuhimiza ushirikiano, maelekezo na taarifa ya kubadilisha shughuli katika kuendeleza ufundishaji na ujifunzaji.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		e) Kuchambua mbinu za ufundishaji na ujifunzaji za mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwenye uziwikutoona	Mbinu nane za ufundishaji na ujifunzaji za mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwenye uziwikutoona zimechambuliwa.	Anachambua mbinu tano za ufundishaji na ujifunzaji.	Anachambua mbinu sita za ufundishaji na ujifunzaji.	Anachambua mbinu saba za ufundishaji na ujifunzaji.	Anachambua mbinu nane za ufundishaji na ujifunzaji.	
	2.3 Kushirikiana na wadau wa elimu katika kutoa huduma kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	a) Kufafanua dhana ya wadau wa elimu ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Dhana ya wadau wa elimu ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona imefafanuliwa (maana, aina na umuhimu).	Anafafanua maana ya wadau wa elimu.	Anafafanua maana na aina ya wadau wa elimu.	Anafafanua maana, aina na umuhimu wa wadau wa elimu.	Anafafanua maana, aina na umuhimu wa wadau wa elimu kwa kuhusisha na mazingira ya mwanafunzi.	14

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kubainisha wadau wa elimu kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Wadau zaidi ya saba wa elimu wamebainishwa.	Anabainisha wadau watatu wa elimu.	Anabainisha wadau watano wa elimu.	Anabainisha wadau sita wa elimu.	Anabainisha wadau zaidi ya saba wa elimu kwa kuzingatia mahitaji ya mwanaafunzi.	
		c) Kufafanua kazi za wadau wa elimu kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Kazi za wadau wa elimu zaidi ya sita zimefafanuliwa.	Anafafanua kazi tatu za wadau wa elimu.	Anafafanua kazi nne za wadau wa elimu.	Anafafanua kazi tano za wadau wa elimu.	Anafafanua kazi zaidi ya sita za wadau wa elimu kwa kutoa mifano kulingana na mazingira na mahitaji ya mwanafunzi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		d) Kushirikisha wadau wa elimu katika kutatua changamoto za mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Wadau wa elimu katika kutatua changamoto za mwanafunzi (vifaa vya kielimu, malazi, chakula, afya na miundombinu) wameshirikishwa.	Anashirikisha wadau katika kutatua changamoto za vifaa vya kielimu.	Anashirikisha wadau katika kutatua changamoto ya vifaa vya kielimu, malazi na chakula.	Anashirikisha wadau katika kutatua changamoto ya vifaa vya kielimu, malazi, chakula na afya.	Anashirikisha wadau katika kutatua changamoto ya vifaa vya kielimu, malazi, chakula, afya na miundo mbinu.	
	2.4 Kuandaa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	a) Kubaini mahitaji ya ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Mahitaji matano ya ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona yamebainishwa.	Anabainisha mahitaji mawili ya ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi.	Anabainisha mahitaji matatu ya ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi.	Anabainisha mahitaji manne ya ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi na kutoa mifano kwa kutumia vitu halisi.	Anabainisha mahitaji matano ya ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi na kutoa mifano kwa kutumia vitu halisi na kuhusianisha na mazingira.	14

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kubainisha mambo muhimu katika kuandaa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji	Mambo muhimu katika kuandaa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia viwango vya ulemavu, muda, mahitaji, njia na wahusika yamebainishwa.	Anabainisha mambo muhimu katika kuandaa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia viwango vya ulemavu.	Anabainisha mambo muhimu katika kuandaa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia viwango vya ulemavu na muda.	Anabainisha mambo muhimu katika kuandaa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia viwango vya ulemavu, muda na mahitaji.	Anabainisha mambo muhimu katika kuandaa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia viwango vya ulemavu, muda, mahitaji, njia na wahusika.	
		c) Kuandaa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi	Mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi, mahitaji, wahusika na muda umeandaliwa.	Anafafanua uandaaji wa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi.	Anafafanua uandaaji wa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi na mahitaji.	Anafafanua uandaaji wa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi, mahitaji na njia.	Anafafanua uandaaji wa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi, mahitaji, wahusika, njia na muda.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		d) Kutumia mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji	Mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia kundi, mahitaji, njia, muda na wahusika umetumika.	Anafafanua matumizi ya mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi na mahitaji.	Anafafanua matumizi ya mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi, mahitaji na njia.	Anafafanua matumizi ya mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia kundi, mahitaji, njia na muda kwa kutoa mifano.	Anafafanua matumizi ya mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia kundi, mahitaji, njia, muda na wahusika kwa kutoa mifano na kuwaelekeza wengine.	
	2.5 Kutumia TEHAMA katika ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	a) Kufafanua dhana ya TEHAMA	Dhana ya TEHAMA imefafanuliwa (maana, aina na umuhimu).	Anafafanua maana ya TEHAMA.	Anafafanua maana na aina za TEHAMA.	Anafafanua maana, aina na umuhimu wa TEHAMA.	Anafafanua maana, aina na umuhimu wa TEHAMA kulingana na mazingira husika ya mwanafunzi.	14

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kuchambua vifaa vya TEHAMA kulingana na mahitaji ya mwanafunzi	Vifaa vya TEHAMA kulingana na mahitaji ya mwanafunzi vimechambuliwa.	Anachambua vifaa visivyo vya kielektroniki kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anachambua vifaa vya kielektroniki na visivyo vya kielektroniki kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anachambua vifaa vya kielektroniki na visivyo vya kielektroniki na programu zake kulingana na mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano.	Anachambua vifaa vya kielektroniki na visivyo vya kielektroniki na programu zake na kuzitofautisha kulingana na mahitaji ya mwanafunzi, kutoa mifano na kuwaelekeza wengine.	
		c) Kutumia vifaa vya TEHAMA katika kumwezesha mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona kuwasiliana	Vifaa vya TEHAMA katika kumwezesha mwanafunzi kulingana na mahitaji vimetumika.	Anatumia vifaa visivyo vya kielektroniki kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anatumia vifaa vya kielektroniki kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anatumia vifaa visivyo vya kielektroniki na vifaa vya kielektroniki kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anatumia vifaa visivyo vya kielektroniki na vifaa vya kielektroniki kulingana na programu inayohusika kwa mahitaji ya mwanafunzi, kutoa mifano na kuwaelekeza wengine.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
3.0 Kutumia zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	3.1 Kutumia zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji maalumu ya mwanafunzi	a) Kufafanua dhana ya zana za kufundishia na kujifunzia	Dhana ya zana za kufundishia na kujifunzia imefafanuliwa (maana, makundi na umuhimu).	Anafafanua dhana ya zana za kujifunzia na kufundishia kwa kueleza maana.	Anafafanua dhana ya zana za kujifunzia na kufundishia kwa kueleza maana na makundi.	Anafafanua dhana ya zana za kujifunzia na kufundishia kwa kueleza maana, makundi na umuhimu pamoja na kutoa mifano.	Anafafanua dhana ya zana za kujifunzia na kufundishia kwa kueleza maana, makundi, umuhimu, kuzitumia na kuonesha mifano.	14
		b) Kueleza sifa anuwai za zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji maalumu ya mwanafunzi	Sifa anuwai za zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mada, umri, uhalisia, mwonekano na upatikanaji zimeelezwa.	Anaeleza sifa anuwai ya zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mada.	Anaeleza sifa anuwai ya zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mada na umri.	Anaeleza sifa anuwai ya zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mada, umri, uhalisia na kuonesha mifano.	Anaeleza sifa anuwai ya zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mada, umri, uhalisia, mwonekano, upatikanaji na kutoa mifano.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kubainisha zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi	Zana zaidi ya tano za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi zimebainishwa.	Anabainisha zana mbili za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anabainisha zana tatu za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anabainisha zana nne za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi na kutoa mifano.	Anabainisha zana zaidi ya tano za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi na kutoa mifano.	
	3.2 Kubuni, kutengeneza na kufaragua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji maalumu ya mwanafunzi	a) Kueleza dhana ya kutengeneza na kufaragua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi	Dhana ya utengenezaji na ufaraguzi wa zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi imeelezwa.	Anaeleza dhana ya utengenezaji wa zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anaeleza dhana ya utengenezaji na ufaraguzi wa zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anaeleza dhana ya utengenezaji na ufaraguzi wa zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi na kutoa mifano.	Anaeleza dhana ya utengenezaji, ufaraguzi na kutumia zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi na kutoa mifano.	14

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kubainisha upatikanaji wa malighafi za kutengenezea zana kwa kutumia mazingira kulingana na mahitaji ya mwanafunzi	Upatikanaji wa malighafi nane za kutengenezea zana kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi umebainishwa.	Anabainisha upatikanaji wa malighafi tatu za kutengenezea zana kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anabainisha upatikanaji wa malighafi nne za kutengenezea zana kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anabainisha upatikanaji wa malighafi sita za kutengenezea zana kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi na kutoa mifano.	Anabainisha upatikanaji wa malighafi nane za kutengenezea zana kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi na mazingira husika kwa kutoa mifano.	
		c) Kutengeneza zana mbalimbali za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia sifa za zana kulingana na mahitaji ya mwanafunzi	Zana mbalimbali za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia sifa za zana kulingana na mahitaji ya mwanafunzi zimetengenezwa.	Anatengeneza zana za kufundishia na kujifunzia kwa kuandaa malighafi na kuzingatia sifa za zana kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anatengeneza zana za kufundishia na kujifunzia kwa kuandaa malighafi na vifaa na kuzingatia sifa za zana kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anatengeneza zana za kufundishia na kujifunzia kwa kuandaa malighafi, vifaa na eneo kwa kuzingatia sifa za zana kulingana na mahitaji ya mwanafunzi	Anatengeneza zana za kufundishia na kujifunzia kwa kuandaa malighafi, vifaa, eneo kwa kuzingatia sifa za zana kulingana na mahitaji ya mwanafunzi na mazingira husika.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		d) Kutathmini uwezo wa zana kwa kufanya majaribio ya matumizi ya zana za kufundishia na kujifunzia katika kufikisha dhana inayohusika kulingana na mahitaji ya mwanafunzi	Uwezo wa zana za kufundishia na kujifunzia katika kufikisha dhana inayohusika kulingana na mahitaji ya mwanafunzi kwa kuzingatia makundi aina na ubora wa zana.	Anatathmini uwezo wa zana za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia makundi na aina katika kufikisha dhana inayohusika kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anatathmini uwezo wa zana za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia makundi, aina, ubora na kuzijaribu kwa mwanafunzi mmoja katika kufikisha dhana inayohusika kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anatathmini uwezo wa zana za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia makundi, aina, ubora na kuzijaribu kwa mwanafunzi mmoja na kwa kundi katika kufikisha dhana inayohusika kulingana na mahitaji ya mwanafunzi na mazingira husika.	Anatathmini uwezo wa zana za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia makundi, aina, ubora na kuzijaribu kwa mwanafunzi mmoja, kwa kundi na darasa katika kufikisha dhana inayohusika kulingana na mahitaji ya mwanafunzi na mazingira husika.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
	3.3 Kuhifadhi zana za kufundishia na kujifunzia kwa ajili ya matumizi endelevu	a) Kubainisha maeneo ya kuhifadhia zana za mwanafunzi	Maeneo ya kuhifadhia zana za mwanafunzi yamebainishwa kwa kuzingatia aina na sifa zake kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anaorodhesha maeneo ya kuhifadhia zana za mwanafunzi kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anabainisha maeneo ya kuhifadhia zana za mwanafunzi kwa kuzingatia aina ya zana kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anabainisha maeneo ya kuhifadhia zana za mwanafunzi kwa kuzingatia aina ya zana na sifa zake kulingana na mahitaji ya mwanafunzi na mazingira husika.	Anabainisha maeneo ya kuhifadhia zana za mwanafunzi kwa kuzingatia aina ya zana, sifa zake kwa mifano kulingana na mahitaji ya mwanafunzi na mazingira husika.	14

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kubainisha mazingira yanayoweza kuharibu zana za ufundishaji na ujifunzaji	Mazingira yanayoweza kuharibu zana za ufundishaji na ujifunzaji yamebainishwa (kuyaorodhesha, kuchambua sifa, athari zake na kuchukua tahadhari).	Anabainisha mazingira yanayoweza kuharibu zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuyaorodhesha.	Anabainisha mazingira yanayoweza kuharibu zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuyaorodhesha na kuchambua sifa zake.	Anabainisha mazingira yanayoweza kuharibu zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuyaorodhesha, kuchambua sifa na athari zake kwa kuzingatia mazingira ya mwanafunzi na mahitaji yake.	Anabainisha mazingira yanayoweza kuharibu zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuyaorodhesha, kuchambua sifa, athari zake na kuchukua tahadhari za kielimu, kimazingira na kuwasaidia wengine.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kuainisha njia za utunzaji wa zana za kufundishia na kujifunzia kulingana na aina ya zana	Njia za utunzaji wa zana za kufundishia na kujifunzia kulingana na aina ya zana zimeainishwa.	Anaainisha njia za utunzaji wa zana za kufundishia na kujifunzia kulingana na aina ya zana kwa kuzitaja.	Anaainisha njia za utunzaji wa zana za kufundishia na kujifunzia kulingana na aina ya zana kwa kuzitaja na kuzichambua.	Anaainisha njia za utunzaji wa zana za kufundishia na kujifunzia kulingana na aina ya zana kwa kuzitaja, kuzichambua, kuzihusianisha na kuzitofautisha.	Anaainisha njia za utunzaji wa zana za kufundishia na kujifunzia kulingana na aina ya zana kwa kuzitaja, kuzichambua, kuzihusianisha, kuzitofautisha na kuzitunza kwa kuzingatia makundi ya ulemavu na mazingira husika.	

Jedwali namba 6: Umahiri Mkuu na Umahiri Mahususi katika Ufundishaji na Ujifunzaji wa Somo la Maarifa ya Jamii kwa Mwanafunzi mwenye Uziwi na Mwanafunzi mwenye Uziwikutoona

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
<p>1.0 Kutumia vifaa vya mtaala kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p>	<p>1.1 Kuchambua muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p> <p>1.2 Kutumia kitabu cha kiada, ziada na mwongozo wa mwalimu kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p> <p>1.3 Kutumia azimio la kazi na andalio la somo kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p>
<p>2.0 Kutumia njia na mbinu za kufundishia na kujifunzia mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p>	<p>2.1 Kuchambua njia na mbinu za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p> <p>2.2 Kutumia njia na mbinu za ufundishaji na ujifunzaji katika kumfundisha mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p> <p>2.3 Kutumia mazingira yanayomzunguka mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona katika kubuni, kufaragua na kutumia zana za ufundishaji na ujifunzaji</p> <p>2.4 Kutumia stadi za kurekebisha mwenendo katika ufundishaji na ujifunzaji</p> <p>2.5 Kuandaa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p>

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
	2.6 Kutumia TEHAMA katika ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona
3.0 Kutumia zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	<p>3.1 Kutumia zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji maalumu ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p> <p>3.2 Kubuni, kutengeneza na kufaragua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji maalumu ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p> <p>3.3 Kuhifadhi zana za kufundishia na kujifunzia kwa ajili ya matumizi endelevu</p>
4.0 Kushirikisha wadau katika kutambua changamoto na kutoa huduma kwa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	<p>4.1 Kutambua wadau katika kutoa huduma kwa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p> <p>4.2 Kutumia wadau katika kutatua changamoto za mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p> <p>4.3 Kushirikiana na wasaidizi wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona kuboresha ujifunzaji wao</p>

Jedwali namba 7: Maudhui ya Ufundishaji na Ujifunzaji wa Somo la Maarifa ya jamii kwa Mwanafunzi mwenye Uziwi na Mwanafunzi mwenye Uziwikutoona

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
1.0 Kutumia vifaa vya mtaala kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	1.1 Kuchambua muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	a) Kufafanua dhana ya muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Dhana ya muhtasari imefafanuliwa (maana na umuhimu) kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana ya muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana na umuhimu wa muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana, umuhimu wa muhtasari na kutofautisha na vifaa vingine vya mtaala kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano.	Anafafanua maana, umuhimu wa muhtasari na kutofautisha na vifaa vingine vya mtaala kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano kulingana na mazingira.	4
		b) Kueleza vipengele vya muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Vipengele sita vya muhtasari vimeelezwa kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona.	Anaelezea vipengele viwili vya muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anaelezea vipengele vitatu vya muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anaelezea vipengele sita vya muhtasari na kutoa mifano kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano.	Anaelezea vipengele sita vya muhtasari na kuvitofautisha kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano kulingana na mazingira.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kutafsiri muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Muhtasari umetafsiriwa kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona.	Anatafsiri muhtasari kwa kuzingatia vipengele viwili.	Anatafsiri muhtasari kwa kuzingatia vipengele vinne.	Anatafsiri muhtasari kwa kuzingatia vipengele vitano kwa kutoa mifano.	Anatafsiri muhtasari kwa kuzingatia vipengele sita kwa kutoa mifano na kuhusianisha na mazingira halisi.	
	1.2 Kutumia kitabu cha kiada, ziada na mwongozo wa mwalimu kwa kuzingatia mahitaji ya Mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	a) Kufafanua dhana ya kitabu cha kiada (maana, sifa na umuhimu) kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Dhana ya kitabu cha kiada imefafanuliwa (maana, sifa na umuhimu) kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona.	Anafafanua maana ya kitabu cha kiada kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana ya kitabu cha kiada na kueleza sifa zake kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana ya kitabu cha kiada, sifa zake na umuhimu wake kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano.	Anafafanua maana ya kitabu cha kiada, sifa zake, umuhimu wake na jinsi ya kukitumia kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano na kuhusianisha na mazingira halisi.	4

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kufafanua kitabu cha ziada (maana, sifa na umuhimu) kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Dhana ya kitabu cha ziada imefafanuliwa (maana, sifa na umuhimu) kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona.	Anafafanua maana ya kitabu cha ziada kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana ya kitabu cha ziada na kueleza sifa zake kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana ya kitabu cha ziada, sifa na umuhimu wake kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano.	Anafafanua maana ya kitabu cha ziada, sifa, umuhimu wake na kuitumia kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano na kuhusianisha na mazingira halisi.	
		c) Kufafanua dhana ya mwongozo wa mwalimu. (maana, sifa na umuhimu) kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Dhana ya mwongozo wa mwalimu imefafanuliwa (maana, sifa, na umuhimu) kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana ya mwongozo wa mwalimu.	Anafafanua maana ya mwongozo wa mwalimu na sifa zake.	Anafafanua maana, sifa na umuhimu wa mwongozo wa mwalimu kwa kutoa mifano.	Anafafanua maana, sifa, na umuhimu wa mwongozo wa mwalimu kwa kuhusianisha na muhtasari, kutoa mifano na kuhusianisha na mazingira halisi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		d) Kuchambua kitabu cha kiada, ziada na mwongozo wa mwalimu kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Kitabu cha kiada, ziada na mwongozo wa mwalimu vimechambuliwa kwa kuhusianisha na muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anachambua kitabu cha kiada kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anachambua kitabu cha kiada na ziada kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anachambua kitabu cha kiada, ziada na mwongozo wa mwalimu kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano.	Anachambua kitabu cha kiada, ziada na mwongozo wa mwalimu kwa kuhusianisha na muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano na kuhusianisha na mazingira halisi.	
	1.3 Kutumia azimio la kazi na Andalio la somo kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	a) Kufafanua dhana ya azimio la kazi kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Dhana ya azimio la kazi imefafanuliwa (maana, sifa na umuhimu).	Anafafanua maana ya azimio la kazi.	Anafafanua maana, sifa na umuhimu wa azimio la kazi.	Anafafanua maana, sifa, umuhimu na kutofautisha na vifaa vingine vya mtaala kwa kutoa mifano.	Anafafanua maana, sifa, umuhimu wa andalio la somo na kutofautisha na vifaa vingine vya mtaala kwa kutoa mifano na kuhusianisha na mazingira halisi.	5

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kubainisha vipengele vya azimio la kazi kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Vipengele kumi na moja vya azimio la kazi vimebainishwa.	Anabainisha vipengele sita vya azimio la kazi.	Anabainisha vipengele nane vya azimio la kazi.	Anabainisha vipengele kumi vya azimio la kazi kwa kutoa mifano.	Anabainisha vipengele kumi na moja vya azimio la kazi kwa kutoa mifano na kuhusianisha na mazingira halisi.	
		c) Kuandaa Azimio la kazi kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Azimio la kazi kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona limeandaliwa.	Anaandaa azimio la kazi kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anaandaa azimio la kazi na kuelezea vipengele vya awali kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anaandaa azimio la kazi na kuelezea vipengele vya awali kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi na kutoa mifano.	Anaandaa azimio la kazi na kuelezea vipengele kumi na moja vya azimio la kazi kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi na kutoa mifano.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		d) Kufafanua dhana ya andalio la somo kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Dhana ya andalio la somo imefafanuliwa (maana, sifa na umuhimu) kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana ya andalio la somo.	Anafafanua maana na sifa za andalio la somo.	Anafafanua maana, sifa, umuhimu wa andalio la somo na kutofautisha na vifaa vingine vya mtaala kwa kutoa mifano.	Anafafanua maana, sifa, umuhimu wa andalio la somo na kutofautisha na vifaa vingine vya mtaala kwa kutoa mifano na kuhusianisha na mazingira halisi.	
		e) Kufafanua vipengele vya andalio la somo kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Vipengele vinne vya andalio la somo vimefafanuliwa kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona.	Anafafanua kipengele kimoja cha andalio la somo.	Anafafanua kipengele cha kwanza na cha pili cha andalio la somo.	Anafafanua kipengele cha kwanza, cha pili na cha tatu cha andalio la somo kwa kutoa mifano.	Anafafanua kipengele cha kwanza, cha pili, cha tatu na cha nne cha andalio la somo kwa kutoa mifano na kuhusianisha na mazingira halisi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		f) Kuandaa andalio la somo kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Andalio la somo limeandaliwa kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona.	Anaandaa andalio la somo na kuelezea vipengele vya awali.	Anaandaa andalio la somo na kuelezea vipengele vya awali na hatua za ufundishaji.	Anaandaa andalio la somo na kuelezea vipengele vya awali, hatua za ufundishaji na kutoa mifano.	Anaandaa andalio la somo na kuelezea vipengele vya awali, hatua za ufundishaji, tafakuri na tathmini na kutoa mifano.	
		g) Kueleza uhusiano uliopo kati ya muhtasari, mwongozo, kitabu cha kiada, ziada, azimio na andalio la somo kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Uhusiano uliopo kati ya muhtasari, mwongozo, kitabu cha kiada, ziada, azimio na andalio la somo umelezwa kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona.	Anaeleza uhusiano uliopo kati ya muhtasari na mwongozo.	Anaeleza uhusiano uliopo kati ya muhtasari, mwongozo, kitabu cha kiada na cha ziada.	Anaeleza uhusiano uliopo kati ya muhtasari, mwongozo, kitabu cha kiada, cha ziada na azimio la kazi kwa kutoa mifano.	Anaeleza uhusiano uliopo kati ya muhtasari, mwongozo, kitabu cha kiada, cha ziada, azimio la kazi na andalio la somo kwa kutoa mifano kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi na mazingira halisi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		h) Kufafanua dhana ya nukuu za somo kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Dhana ya nukuu za somo imefafanuliwa (maana, umuhimu na vigezo vya kufuata) kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona.	Anafafanua maana na sifa ya nukuu za somo.	Anafafanua maana, sifa umuhimu na vigezo vya kufuata wakati wa kuandaa nukuu za somo.	Anafafanua maana, sifa, umuhimu na vigezo vya kufuata wakati wa kuandaa nukuu kwa kutoa mifano.	Anafafanua maana, umuhimu na vigezo vya kufuata wakati wa kuandaa nukuu za somo kwa kufuata muhtasari wa somo, vitabu, marejeo kwa kutoa mifano na kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi na mazingira.	
		i) Kueleza dhana ya shajara ya somo kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Dhana ya shajara imeelezwa (maana, umuhimu na vipengele) kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona.	Anaeleza maana ya shajara ya somo.	Anaeleza maana na umuhimu wa dhana ya shajara katika kufundishia na kujifunzia.	Anaeleza maana, umuhimu na vipengele vya shajara katika kufundishia na kujifunzia kwa kutoa mifano.	Anaeleza maana, umuhimu na vipengele na vya shajara na anaitumia katika kufundishia na kujifunzia kwa kutoa mifano na kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi na mazingira halisi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
2.0 Kutumia njia na mbinu za kufundishia na kujifunzia mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	2.1 Kuchambua njia na mbinu za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	a) Kufafanua njia na mbinu za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Dhana ya njia za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi imefafanuliwa (maana, aina na umuhimu).	Anafafanua maana ya njia za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana na aina za njia za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana, aina na umuhimu wa njia za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana, aina, umuhimu na kutumia njia za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	5

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kutathmini njia na mbinu za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Njia na mbinu nane za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona zimetathminiwa.	Anatathmini njia na mbinu mbili za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona.	Anatathmini njia na mbinu nne za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona.	Anatathmini njia na mbinu sita za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona kwa kutumia mifano halisi.	Anatathmini njia na mbinu nane za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona kwa kutumia mifano na kuhusianisha na mazingira halisi.	
		c) Kurekebisha njia na mbinu za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Njia na mbinu za ufundishaji na ujifunzaji zimerekebishwa kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona.	Anarekebisha njia na mbinu mbili za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anarekebisha njia na mbinu nne za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anarekebisha njia na mbinu sita za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano.	Anarekebisha njia na mbinu nane za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano na kuhusianisha na mazingira halisi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
	2.2 Kutumia njia na mbinu za ufundishaji na ujifunzaji katika kumfundisha mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	a) Kubaini mbinu na njia za kufundishia na kujifunzia kulingana na mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Njia na mbinu nane za kufundishia na kujifunzia kulingana na mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona zimebainishwa.	Anabaini njia na mbinu mbili za kufundishia na kujifunzia.	Anabaini njia na mbinu nne za kufundishia na kujifunzia.	Anabaini njia na mbinu sita za kufundishia na kujifunzia kwa kutoa mifano.	Anabaini njia na mbinu nane za kufundishia na kujifunzia kwa kutoa mifano kulingana na mazingira yanayomzunguka.	5
		b) Kutumia mazingira yanayomzunguka mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona katika kuandaa njia na mbinu za kufundishia na kujifunzia	Njia na mbinu nane za kufundishia na kujifunzia kwa kutumia mazingira yanayomzunguka mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona zimefafanuliwa.	Anafafanua utumiaji wa mazingira yanayomzunguka mwanafunzi katika kuandaa njia au mbinu mbili za kufundishia na kujifunzia.	Anafafanua utumiaji wa mazingira yanayomzunguka mwanafunzi katika kuandaa njia na mbinu nne za kufundishia na kujifunzia kwa kutoa mifano.	Anafafanua utumiaji wa mazingira yanayomzunguka mwanafunzi katika kuandaa njia na mbinu sita za kufundishia na kujifunzia kwa kutoa mifano.	Anafafanua utumiaji wa mazingira yanayomzunguka mwanafunzi katika kuandaa njia na mbinu nane za kufundishia na kujifunzia kwa kutoa mifano kulingana na mazingira yanayomzunguka.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kubadilisha njia na mbinu ya ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona kulingana na mahitaji	Njia na mbinu sita za ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona zimebadilishwa kulingana na mahitaji.	Anaelezea ubadilishaji wa njia na mbinu mbili za ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kulingana na mahitaji.	Anaelezea ubadilishaji wa njia na mbinu nne za ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kulingana na mahitaji.	Anaelezea ubadilishaji wa njia na mbinu sita za ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kulingana na mahitaji kwa kutoa mifano.	Anaelezea ubadilishaji wa njia na mbinu sita za ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kulingana na mahitaji kwa kutoa mifano kulingana na mazingira yanayomzunguka.	
	2.3 Kutumia mazingira yanayomzunguka mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona katika kubuni, kufaragua na kutumia zana za ufundishaji na ujifunzaji	a) Kuchambua zana za ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona zimechambuliwa.	Anachambua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi.	Anachambua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi na kutoa mifano.	Anachambua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi na kutoa mifano.	Anachambua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi na kutoa mifano inayohusiana na mazingira.	5

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kutumia zana za ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona kwa kuzingatia mahitaji zimetumika.	Anatumia zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi.	Anatumia zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi kwa kuzingatia mahitaji.	Anatumia zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi kwa kuzingatia mahitaji na kutoa mifano.	Anatumia zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi kwa kuzingatia mahitaji, kutoa mifano pamoja na kuhusisha na mazingira.	
		c) Kubuni zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona zimebuniwa.	Anabuni zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi.	Anabuni zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi na kuonesha mifano.	Anabuni zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi na kuonesha mifano kwa kutumia vitu halisi.	Anabuni zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi na kutoa mifano, kutumia vitu halisi na kuhusianisha mazingira.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		d) Kutathmini ubora wa zana katika kufikisha dhana iliyokusudiwa kwa mwanafunzi mwenye uziwi na uziwikutoona	Ubona wa zana katika kufikisha dhana iliyokusudiwa kwa kuzingatia somo/mada, umri, usalama, uimara wake kwa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona umetathminiwa.	Anatathmini ubora wa zana katika kufikisha dhana iliyokusudiwa kwa mwanafunzi.	Anatathmini ubora wa zana katika kufikisha dhana iliyokusudiwa kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anatathmini ubora wa zana katika kufikisha dhana iliyokusudiwa kwa kuzingatia somo/mada, umri na mahitaji ya mwanafunzi.	Anatathmini ubora wa zana katika kufikisha dhana iliyokusudiwa kwa kuzingatia somo/mada, umri, usalama na uimara wake kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi akihusianisha na mazingira.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		e) Kufaragua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Zana za ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona zimefaraguliwa (kuumba, kuunda, kuchonga, kufinyanga, kusuka kuchora).	Anafaragua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuumba na kuunda kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafaragua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuumba, kuunda na kuchonga kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafaragua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuumba, kuunda, kuchonga na kufinyanga kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafaragua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuumba, kuunda, kuchonga, kufinyanga, kusuka na kuchora kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi na kuhusianisha na mazingira.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
	2.4 Kutumia stadi za kurekebisha mwenendo wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona katika ufundishaji na ujifunzaji	a) Kufafanua dhana ya kurekebisha mwenendo wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Dhana ya kurekebisha mwenendo wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona imefafanuliwa.	Anafafanua dhana ya kurekebisha mwenendo kwa mwanafunzi katika ufundishaji na ujifunzaji.	Anafafanua dhana ya kurekebisha mwenendo kwa mwanafunzi na kueleza umuhimu wake katika ufundishaji na ujifunzaji.	Anafafanua dhana ya kurekebisha mwenendo kwa mwanafunzi na kueleza umuhimu wake katika ufundishaji na ujifunzaji kwa kutoa mifano kuzingatia kundi.	Anafafanua dhana ya kurekebisha mwenendo kwa mwanafunzi na kueleza umuhimu wake katika ufundishaji na ujifunzaji kwa kutoa mifano kuzingatia kundi na kuhusianisha na mazingira.	5
		b) Kuchunguza tabia za mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona zinazotakiwa kurekebisha na kujaza katika fomu	Tabia za mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona zinazotakiwa kurekebisha zimechunguzwa na kujazwa katika fomu.	Anafafanua ujazaji wa fomu ya tabia na mwenendo wa mwanafunzi unaochunguzwa.	Anafafanua ujazaji wa fomu ya tabia na mwenendo wa mwanafunzi unaochunguzwa na kufafanua umuhimu wake.	Anafafanua ujazaji wa fomu ya tabia na mwenendo wa mwanafunzi unaochunguzwa kwa kuzingatia urudiwaji wa tendo.	Anafafanua ujazaji wa fomu ya tabia na mwenendo wa mwanafunzi unaochunguzwa kwa kuzingatia urudiwaji wa tendo na muda wa tendo ndani na nje ya darasa.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kubaini njia za kubadili mazingira ya ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Njia za kubadili mazingira ya ufundishaji na ujifunzaji kwa kutumia vitu halisi, vifani, na vitu vyenye mnga'ao kwa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona zimebainishwa.	Anabaini njia za kubadilisha mazingira ya ufundishaji na ujifunzaji kwa kutumia vitu halisi.	Anabaini njia za kubadilisha mazingira ya ufundishaji na ujifunzaji kwa kutumia vitu halisi kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anabaini njia za kubadilisha mazingira ya ufundishaji na ujifunzaji kwa kutumia vitu halisi kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano.	Anabaini njia za kubadilisha mazingira ya ufundishaji na ujifunzaji kwa kutumia vitu halisi, vifani, na vitu vyenye mnga'o kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano na kuhusianisha na mazingira.	
	2.5 Kuandaa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	a) Kubaini mahitaji ya ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Mahitaji ya ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona yamebainishwa.	Anabainisha mahitaji ya ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi.	Anabainisha mahitaji ya ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kutoa mifano.	Anabainisha mahitaji ya ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kutoa mifano na kutumia vitu halisi.	Anabainisha mahitaji ya ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kutoa mifano, kutumia vitu halisi na kuhusianisha na mazingira.	4

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kubainisha mambo muhimu katika kuandaa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Mambo muhimu katika kuandaa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona yamebainishwa (kundi, muda, mahitaji, njia, wahusika).	Anabainisha mambo muhimu katika kuandaa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi.	Anabainisha mambo muhimu katika kuandaa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi na muda.	Anabainisha mambo muhimu katika kuandaa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi, muda na njia.	Anabainisha mambo muhimu katika kuandaa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi, muda, mahitaji, njia na wahusika.	
		c) Kuandaa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona umeandaliwa kwa kuzingatia kundi, mahitaji, njia, wahusika na muda.	Anafanua uandaaji wa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi.	Anafanua uandaaji wa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi na mahitaji.	Anafanua uandaaji wa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi, mahitaji na njia.	Anafanua uandaaji wa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi, mahitaji, njia, wahusika na muda.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		d) Kutumia mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona umefafanuliwa kwa kuzingatia kundi, mahitaji, njia, muda na wahusika.	Anafafanua matumizi ya mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi na mahitaji.	Anafafanua matumizi ya mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kuzingia kundi, mahitaji na njia.	Anafafanua matumizi ya mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi, mahitaji, njia, na muda.	Anafafanua matumizi ya mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi, mahitaji, njia, muda na wahusika.	
	2.6 Kutumia TEHAMA katika ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	a) Kufafanua dhana ya TEHAMA (maana, aina na umuhimu) kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Dhana ya TEHAMA imefafanuliwa (maana, aina na umuhimu) kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona.	Anafafanua maana ya TEHAMA.	Anafafanua maana na aina za TEHAMA.	Anafafanua maana, aina na umuhimu wa TEHAMA na kutoa mifano.	Anafafanua maana, aina na umuhimu wa TEHAMA kwa kutoa mifano kulingana na mazingira husika ya mwanafunzi.	4

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kuchambua vifaa vya TEHAMA kulingana na mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona kuwasiliana	Vifaa vya TEHAMA kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona vimechambuliwa.	Anachambua vifaa visivyo vya kielektroni kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anachambua vifaa vya kielektroniki na visivyo vya kielektroniki kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anachambua vifaa vya kielektroniki na visivyo vya kielektroniki na programu zake kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anachambua vifaa vya kielektroniki na visivyo vya kielektroniki na programu zake na kuzitofautisha kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	
		c) Kutumia vifaa vya TEHAMA katika kumwezesha mwanafunzi mwenye uziwi na uziwikutoona kuwasiliana	Vifaa vya TEHAMA vimetumika katika kumwezesha mwanafunzi mwenye uziwi na uziwikutoona kulingana na mahitaji yake kuwasiliana.	Anatumia vifaa visivyo vya kielektroniki kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anatumia vifaa vya kielektroniki kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anatumia vifaa visivyo vya kielektroniki na vya kielektroniki kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anatumia vifaa visivyo vya kielektroniki na vya kielektroniki kulingana na programu husika kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		d) Kupendekeza kazi zitakazosaidia kubadilisha tabia ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Kazi zinazosaidia kubadili tabia ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona zimependekezwa.	Anapendekeza kazi zinazosaidia kubadili tabia ya mwanafunzi.	Anapendekeza kazi zinazosaidia kubadili tabia ya mwanafunzi katika ufundishaji na ujifunzaji awapo darasani.	Anapendekeza kazi zinazosaidia kubadili tabia ya mwanafunzi katika ufundishaji na ujifunzaji awapo darasani kwa kutumia michezo.	Anapendekeza kazi zinazosaidia kubadili tabia ya mwanafunzi katika ufundishaji na ujifunzaji awapo darasani kwa kutumia michezo, kazi za ziada na kazi za vikundi.	
		e) Kuwashirikisha wadau katika kurekebisha tabia za mwanafunzi mwenye uziwi na uziwikutoona katika ufundishaji na ujifunzaji	Wadau katika kurekebisha tabia za mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona katika ufundishaji na ujifunzaji wameshirikishwa.	Anajadili ushirikishaji wa wadau katika kurekebisha tabia na mwenendo wa mwanafunzi katika ujifunzaji.	Anajadili ushirikishaji wa wadau katika kurekebisha tabia na mwenendo wa mwanafunzi katika ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji.	Anajadili ushirikishaji wa wadau katika kurekebisha tabia na mwenendo wa mwanafunzi katika ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji, kundi na aina za wadau.	Anajadili ushirikishaji wa wadau katika kurekebisha tabia na mwenendo wa mwanafunzi katika ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji, kundi na kuhusianisha na mazingira.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
3.0 Kutumia zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	3.1 Kutumia zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji maalumu ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	a) Kufafanua dhana ya zana za kufundishia na kujifunzia (maana, makundi na umuhimu) kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Dhana ya zana za kufundishia na kujifunzia imefafanuliwa (maana, makundi na umuhimu).	Anafafanua dhana ya zana za kufundishia na kujifunzia kwa kueleza maana.	Anafafanua dhana ya zana za kufundishia na kujifunzia kwa kueleza maana na makundi.	Anafafanua dhana ya zana za kufundishia na kujifunzia kwa kueleza maana, makundi na umuhimu.	Anafafanua dhana ya zana za kufundishia na kujifunzia kwa kueleza maana, makundi, umuhimu na jinsi ya kuzitumia kulingana na mahitaji maalumu ya mwanafunzi.	4
		b) Kueleza sifa anuwai za zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Sifa anuwai za zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mada, umri, uhalisia, mwonekano na upatikanaji kulingana na mahitaji ya mwanafunzi zimeelezwa.	Anaeleza sifa anuwai za zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mada.	Anaeleza sifa anuwai za zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mada na umri.	Anaeleza sifa anuwai za zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mada, umri na uhalisia.	Anaeleza sifa anuwai za zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mada, umri, uhalisia, mwonekano na upatikanaji.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kubainisha zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona zimebainishwa.	Anabainisha kwa kueleza maana ya zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anabainisha kwa kueleza maana na aina ya zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anabainisha kwa kueleza maana, aina na umuhimu wa zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano.	Anabainisha kwa kueleza maana, aina, umuhimu na utofauti wa zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano kulingana na mazingira.	
	3.2 Kubuni, kutengeneza na kufaragua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji maalumu ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	a) Kueleza dhana ya kubuni, kutengeneza na kufaragua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Dhana ya kubuni zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona imeelezwa.	Anaeleza dhana ya kubuni na kutengeneza zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anaeleza dhana ya kubuni, kutengeneza na kufaragua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anaeleza dhana ya kubuni na umuhimu wa kutengeneza na kufaragua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anaeleza dhana ya kubuni, umuhimu wa kutengeneza, kufaragua na kutumia zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	4

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kubainisha upatikanaji wa malighafi za kutengezea zana kwa kutumia mazingira katika kubuni na kutengeza zana kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Upatikanaji wa malighafi za aina nne za kutengezea zana kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Anabainisha upatikanaji wa malighafi ya kutengezea zana kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anabainisha upatikanaji wa malighafi za aina mbili za kutengezea zana kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anabainisha upatikanaji wa malighafi za aina tatu za kutengezea zana kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anabainisha upatikanaji wa malighafi za aina nne za kutengezea zana kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano ya zana na jinsi ya kuzitumia.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kutengeneza zana mbalimbali za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia sifa za zana kulingana na mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Zana tano za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia sifa za zana kulingana na mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona zimetengenezwa.	Anatengeneza zana mbili za kufundishia na kujifunzia kwa kuandaa malighafi kwa kuzingatia sifa za zana kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anatengeneza zana tatu za kufundishia na kujifunzia kwa kuandaa malighafi na vifaa kwa kuzingatia sifa za zana kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anatengeneza zana nne za kufundishia na kujifunzia kwa kuandaa malighafi, vifaa na eneo kwa kuzingatia sifa za zana kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anatengeneza zana tano za kufundishia na kujifunzia kwa kuandaa malighafi, vifaa, eneo na kutengeneza zana kwa kuzingatia sifa za zana kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		d) Kutathmini uwezo wa zana kwa kufanya majaribio ya matumizi ya zana za kufundishia na kujifunzia katika kufikisha dhana kulingana na mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Uwezo wa zana za kufundishia na kujifunzia katika kufikisha dhana kwa kuzingatia makundi, aina, ubora na kuzijaribisha kulingana na mahitaji ya mwanafunzi umetathminiwa.	Anatathmini uwezo wa zana za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia makundi na aina katika kufikisha dhana kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anatathmini uwezo wa zana za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia makundi, aina, ubora na kuzijaribisha kwa mwanafunzi mmoja mmoja katika kufikisha dhana kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anatathmini uwezo wa zana za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia makundi, aina, ubora na kuzijaribisha kwa mwanafunzi mmoja mmoja na kwa kundi katika kufikisha dhana kulingana na mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano.	Anatathmini uwezo wa zana za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia makundi, aina, ubora na kuzijaribisha kwa mwanafunzi mmoja mmoja, kwa kundi na kwa darasa katika kufikisha dhana kulingana na mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano kulingana na mazingira.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
	3.3 Kuhifadhi zana za kufundishia na kujifunzia kwa ajili ya matumizi endelevu	<p>a) Kubainisha maeneo ya kuhifadhi zana za mwanafunzi</p> <p>b) Kuainisha mazingira yanayoweza kuharibu zana za ufundishaji na ujifunzaji</p>	<p>Maeneo ya kuhifadhi zana za mwanafunzi yamebainishwa (kwa kuyataja, kufafanua sifa zake na kuyaandaa).</p> <p>Mazingira yanayoweza kuharibu zana za ufundishaji na ujifunzaji yamebainishwa kwa kuyaorodhesha, kuchambua sifa, athari zake na jinsi ya kuchukua tahadhari.</p>	Anabainisha maeneo ya kuhifadhi zana za mwanafunzi kwa kuyataja.	Anabainisha maeneo ya kuhifadhi zana za mwanafunzi kwa kuyataja na kufafanua sifa zake kulingana na aina ya zana.	Anabainisha maeneo ya kuhifadhi zana za mwanafunzi kwa kuyataja, kufafanua sifa zake na kuyaandaa kulingana na aina ya zana.	Anabainisha maeneo ya kuhifadhi zana za mwanafunzi kwa kuyataja, kufafanua sifa zake, kuyaandaa na kuhifadhi zana kulingana na aina ya zana.	4
				Anabainisha mazingira yanayoweza kuharibu zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuyaorodhesha.	Anabainisha mazingira yanayoweza kuharibu zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuyaorodhesha na kuchambua sifa zake.	Anabainisha mazingira yanayoweza kuharibu zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuyaorodhesha, kuchambua sifa na athari zake.	Anabainisha mazingira yanayoweza kuharibu zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuyaorodhesha, kuchambua sifa, athari zake na jinsi ya kuchukua tahadhari.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kuainisha njia za utunzaji wa zana za kufundishia na kujifunzia kulingana na aina ya zana	Njia za utunzaji wa zana za kufundishia na kujifunzia zimeainishwa (kulingana na aina ya zana, kuzitaja, kuzichambua, kuzihusianisha na kuzitofautisha).	Anaainisha njia za utunzaji wa zana za kufundishia na kujifunzia kulingana na aina ya zana kwa kuzitaja.	Anaainisha njia za utunzaji wa zana za kufundishia na kujifunzia kulingana na aina ya zana kwa kuzitaja na kuzichambua.	Anaainisha njia za utunzaji wa zana za kufundishia na kujifunzia kulingana na aina ya zana kwa kuzitaja, kuzichambua, kuzihusianisha na kuzitofautisha.	Anaainisha njia za utunzaji wa zana za kufundishia na kujifunzia kulingana na aina ya zana kwa kuzitaja, kuzichambua, kuzihusianisha, kuzitofautisha na kuzitunza.	
4.0 Kushirikisha wadau katika kutambua changamoto na kutoa huduma kwa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	4.1 Kutambua wadau katika kutoa huduma kwa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	a) Kufafanua dhana ya wadau katika huduma ya elimu ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Dhana ya wadau katika elimu ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona imefafanuliwa kwa kuzingatia umuhimu na kundi.	Anafafanua dhana ya wadau katika huduma ya elimu kwa mwanafunzi.	Anafafanua dhana ya wadau katika huduma ya elimu kwa mwanafunzi na kueleza umuhimu wake katika ufundishaji na ujifunzaji.	Anafafanua dhana ya wadau katika huduma ya elimu kwa mwanafunzi na kueleza umuhimu wake katika ufundishaji na ujifunzaji kwa kutoa mifano kuzingatia kundi.	Anafafanua dhana ya wadau katika huduma ya elimu kwa mwanafunzi na kueleza umuhimu wake katika ufundishaji na ujifunzaji kwa kutoa mifano kuzingatia kundi kwa kuhusianisha na mazingira.	5

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kuwabaini wadau wanaotoa huduma kwa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Wadau wanaotoa huduma kwa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona wamebainishwa.	Anabainisha wadau wanaotoa huduma kwa mwanafunzi.	Anabainisha wadau wanaotoa huduma kwa mwanafunzi na kueleza kazi za wadau.	Anabainisha wadau wanaotoa huduma kwa mwanafunzi na kutaja aina za wadau na umuhimu wao katika elimu.	Anabainisha wadau wanaotoa huduma kwa mwanafunzi na kutaja aina za wadau na umuhimu wao katika elimu kulingana na mazingira ya mwanafunzi.	
		c) Kuchambua majukumu ya wadau katika kumpatia afua stahiki mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Majukumu ya wadau katika kumpatia afua stahiki mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona yamechambuliwa.	Anachambua majukumu ya wadau katika kumpatia afua stahiki mwanafunzi.	Anachambua na kuainisha majukumu ya wadau katika kumpatia mwanafunzi afua stahiki.	Anachambua, na kuainisha majukumu ya wadau ndani ya shule na nje ya shule katika kumpatia afua stahiki mwanafunzi kwa kutoa mifano.	Anachambua, na kuainisha majukumu ya wadau ndani ya shule na nje ya shule katika kumpatia afua stahiki mwanafunzi kwa kutoa mifano kulingana na mazingira.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
	4.2 Kutumia wadau katika kutatua changamoto za mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	a) Kubaini changamoto za mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Changamoto saba za mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona zimebainishwa.	Anabainisha changamoto tatu za mwanafunzi.	Anabainisha changamoto tano za mwanafunzi.	Anabainisha changamoto sita za mwanafunzi kwa kuzingatia kundi na kutoa mifano.	Anabainisha changamoto saba za mwanafunzi kwa kuzingatia kundi na kutoa mifano kulingana na mazingira ya mwanafunzi.	5
	b) Kubainisha mbinu za kutatua changamoto za mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Mbinu sita za kutatua changamoto za mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona zimebainishwa.	Anabainisha mbinu mbili za kutatua changamoto za mwanafunzi.	Anabainisha mbinu nne za kutatua changamoto za mwanafunzi.	Anabainisha mbinu sita za kutatua changamoto za mwanafunzi kwa kutoa mifano.	Anabainisha mbinu sita za kutatua changamoto za mwanafunzi kwa kutoa mifano kwa kuzingatia mazingira ya mwanafunzi.		
	c) Kufanya utetezi wa haki za mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Utetezi wa haki za mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona umefanyika.	Anaorodhesha haki za mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona.	Anaelezea jinsi ya kutetea haki za mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona.	Anatetea haki za mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona kwa kutoa mifano.	Anatetea haki za mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona kwa kutoa mifano kwa kuhusianisha na mazingira ya mwanafunzi.		

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
	4.3 Kushirikiana na wasaidizi wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona kuboresha ujifunzaji wao	a) Kuandaa kwa ushirikiano na msaidizi wa mwalimu majukumu na malengo kulingana na mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Majukumu na malengo ya ufundishaji na ujifunzaji kwa kushirikiana na msaidizi wa mwalimu yameandaliwa kwa kushirikiana na msaidizi wa mwalimu (kwa kuzingatia kundi la mwanafunzi, vifaa na zana).	Anaandaa majukumu na malengo ya ufundishaji na ujifunzaji kwa kushirikiana na msaidizi wa mwalimu kwa kuzingatia kundi la mwanafunzi.	Anaandaa majukumu na malengo ya ufundishaji na ujifunzaji kwa kushirikiana na msaidizi wa mwalimu kwa kuzingatia kundi la Mwanafunzi na vifaa.	Anaandaa majukumu na malengo ya ufundishaji na ujifunzaji kwa kushirikiana na msaidizi wa mwalimu kwa kuzingatia kundi la mwanafunzi, vifaa na zana.	Anaandaa majukumu na malengo ya ufundishaji na ujifunzaji kwa kushirikiana na msaidizi wa mwalimu kwa kuzingatia kundi la mwanafunzi, vifaa, zana na kuhusianisha na mazingira.	5
		b) Kumjengea msaidizi wa mwalimu ujuzi wa kutumia vifaa saidizi kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Msaidizi wa mwalimu amejengewa ujuzi wa kutumia vifaa saidizi kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona.	Kumjengea msaidizi wa mwalimu ujuzi wa kutumia vifaa saidizi.	Kumjengea msaidizi wa mwalimu ujuzi wa kutumia vifaa saidizi kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Kumjengea msaidizi wa mwalimu ujuzi wa kutumia vifaa saidizi kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi katika kundi.	Anapendekeza namna ya kumjengea msaidizi wa mwalimu ujuzi wa kutumia vifaa saidizi kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi katika kundi na kuhusianisha na mazingira.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kujenga stadi za kumwezesha msaidizi wa mwalimu kuwasiliana na mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Stadi za kumwezesha msaidizi wa mwalimu kuwasiliana na mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona kwa tahajia ya vidole, lugha ya alama, lugha ya alama mguso na maandishi ya Breli zimejengwa.	Anaorodhesha stadi za kumwezesha msaidizi wa mwalimu kuwasiliana na mwanafunzi.	Anaeleza stadi za kumwezesha msaidizi wa mwalimu kuwasiliana na mwanafunzi kwa kuzingatia tahajia ya vidole.	Anafafanua stadi za kumwezesha msaidizi wa mwalimu kuwasiliana na mwanafunzi kwa kuzingatia tahajia ya vidole na lugha ya alama.	Anajenga stadi za kumwezesha msaidizi wa mwalimu kuwasiliana na mwanafunzi kwa kuzingatia tahajia ya vidole, lugha ya alama, lugha ya alama mguso na maandishi ya Breli.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		d) Kuwashirikisha wadau katika ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Wadau katika ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona wameshirikishwa.	Anabaini jinsi ya kuwashirikisha wadau katika ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi.	Anabaini jinsi ya kuwashirikisha wadau katika ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kuzingatia mahitaji yake.	Anabaini jinsi ya kuwashirikisha wadau katika ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kuzingatia mahitaji yake na majukumu ya kila mdau.	Anabaini jinsi ya kuwashirikisha wadau katika ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kuzingatia mahitaji yake na majukumu ya kila mdau kwa kuhusianisha na mazingira.	

Jedwali namba 8: Umahiri wa Ufundishaji na Ujifunzaji wa Somo la Maarifa ya Jamii kwa Mwanafunzi mwenye Ulemavu wa Akili na mwenye Usonji

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
1.0 Kutumia vifaa vya mtaala kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji	1.1 Kuchambua muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji 1.2 Kutafsiri kitabu cha kiada, ziada na mwongozo wa mwalimu kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji 1.3 Kutumia azimio la kazi na andalio la somo kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji
2.0 Kuandaa mipango ya ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji	2.1 Kuandaa Mpango binafsi wa kielimu 2.2 Kuandaa Mpango wa ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji 2.3 Kubaini wadau wa mipango ya kielimu kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji
3.0 Kutumia njia na mbinu za kufundishia na kujifunzia kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji	3.1 Kuchambua njia na mbinu za kufundishia na kujifunzia mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji 3.2 Kuchambua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
	3.3 Kuchambua njia na mbinu mujarabu za upimaji kulingana na uwezo (hatua), ari na mahitaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji
4.0 Kueleza umuhimu wa matumizi ya zana kwa ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji	4.1 Kutumia zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji 4.2 Kutunza zana stahiki zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji 4.3 Kukarabati zana stahiki zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji
5.0 Kutumia njia na mbinu za kumudu darasa (hatua) kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji	5.1 Kueleza namna ya kumudu darasa la mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji 5.2 Kufafanua dhana ya marekebisho muenendo kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji

Jedwali namba 9: Maudhui ya Ufundishaji na Ujifunzaji wa Somo la Maarifa ya Jamii kwa Mwanafunzi mwenye Ulemavu wa Akili na mwenye Usonji

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
1.0 Kutumia vifaa vya mtaala kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji	1.1 Kuchambua muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji	a) Kufafanua dhana ya muhtasari (maana na umuhimu)	Dhana ya muhtasari imefafanuliwa (maana na umuhimu).	Anafafanua maana ya muhtasari.	Anafafanua maana na umuhimu wa muhtasari.	Anafafanua maana, umuhimu wa muhtasari na kutofautisha na vifaa vingine vya mtaala kwa kutumia mifano halisi.	Anafafanua maana, umuhimu wa muhtasari na kutofautisha na vifaa vingine vya mtaala kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi husika, kutoa mifano na kuwaelekeza wengine.	11
		b) Kueleza vipengele vya muhtasari	Vipengele sita vya muhtasari vimeelezwa.	Anaeleza vipengele viwili vya muhtasari.	Anaeleza vipengele vitatu vya muhtasari.	Anaeleza vipengele vinne vya muhtasari.	Anaeleza vipengele sita vya muhtasari na kutoa mifano halisi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kutafsiri muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji	Muhtasari umetafsiriwa kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji.	Anatafsiri muhtasari kwa kuzingatia vipengele viwili.	Anatafsiri muhtasari kwa kuzingatia vipengele vinne.	Anatafsiri muhtasari kwa kuzingatia vipengele vitano na kutoa mifano.	Anatafsiri muhtasari kwa kuzingatia vipengele sita kwa kutoa mifano na kuhusianisha na mazingira halisi.	
	1.2 Kutafsiri kitabu cha kiada, ziada na mwongozo wa mwalimu kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji	a) Kufafanua dhana ya kitabu cha kiada (maana, sifa na umuhimu)	Dhana ya kitabu cha kiada imefafanuliwa (maana, sifa na umuhimu).	Anafafanua maana ya kitabu cha kiada.	Anafafanua maana ya kitabu cha kiada na kueleza sifa zake.	Anafafanua maana ya kitabu cha kiada, sifa zake na umuhimu wake kwa kutumia mifano.	Anafafanua maana ya kitabu cha kiada, sifa na umuhimu wake na kukitumia kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	11
		b) Kuelezea dhana ya kitabu cha ziada (maana, sifa na umuhimu)	Dhana ya kitabu cha ziada imeelezwa (maana, sifa na umuhimu).	Anaeleza maana ya kitabu cha ziada.	Anaeleza maana ya kitabu cha ziada na sifa zake.	Anaeleza maana ya kitabu cha ziada, sifa zake na umuhimu wake.	Anaeleza maana ya kitabu cha ziada, sifa zake na umuhimu wake katika mchakato wa ufundishaji na ujifunzaji kwa mifano.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kufafanua dhana ya mwongozo wa mwalimu wa kufundishia na kujifunzia (maana, sifa na umuhimu)	Dhana ya mwongozo wa mwalimu wa kufundishia na kujifunzia imefafanuliwa (maana, sifa na umuhimu).	Anafafanua maana ya mwongozo.	Anafafanua maana ya mwongozo na sifa zake.	Anafafanua maana, sifa na umuhimu wa mwongozo.	Anafafanua maana, sifa na umuhimu wa mwongozo kwa kuhusianisha na muhtasari wa somo la maarifa ya jamii.	
		d) Kuchambua kitabu cha kiada, ziada na mwongozo wa mwalimu wa kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji	Kitabu cha kiada, ziada na mwongozo wa mwalimu wa kufundishia na kujifunzia vimechambuliwa kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anachambua kitabu cha kiada kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anachambua kitabu cha kiada na ziada kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anachambua kitabu cha kiada, ziada na mwongozo wa mwalimu kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi husika.	Anachambua kitabu cha kiada, ziada na mwongozo wa mwalimu kwa kuhusianisha na muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi na mifano halisi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
	1.3 Kutumia azimio la kazi na andalio la somo kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji	a) Kufafanua dhana ya azimio la kazi	Dhana ya azimio la kazi imefafanuliwa (maana na umuhimu).	Anafafanua maana ya azimio la kazi.	Anafafanua maana na umuhimu wa azimio la kazi.	Anafafanua maana na umuhimu wa azimio la kazi na kutofautisha na vifaa vingine vya mtaala kwa kutoa mifano halisi.	Anafafanua maana, umuhimu wa azimio la kazi na kutofautisha na vifaa vingine vya mtaala na kuitumia kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi na kutoa mifano halisi.	11
		b) Kubainisha vipengele vya azimio la kazi	Vipengele kumi na moja vya azimio la kazi vimebainishwa.	Anabainisha vipengele sita vya azimio la kazi.	Anabainisha vipengele nane vya azimio la kazi.	Anabainisha vipengele kumi vya azimio la kazi.	Anabainisha vipengele kumi na moja vya azimio la kazi na kuvitumia katika kuandaa somo.	
		c) Kuandaa azimio la kazi kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji	Azimio la kazi limeandaliwa kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anaandaa azimio la kazi bila kufuata mpangilio wa vipengele vya azimio la kazi.	Anaandaa azimio la kazi bila kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anaandaa azimio la kazi kwa kufuata vipengele na kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anaandaa azimio la kazi na kuliboresha kwa kufuata vipengele kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi na kutoa mifano mbalimbali.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		d) Kufafanua dhana ya andalio la somo	Dhana ya andalio la somo imefafanuliwa (maana na umuhimu).	Anafafanua maana ya andalio la somo.	Anafafanua maana na umuhimu wa andalio la somo.	Anafafanua maana, umuhimu wa andalio la somo na Okutofautisha na vifaa vingine vya mtaala.	Anafafanua maana, umuhimu wa andalio la somo na kutofautisha vifaa vingine vya mtaala na kulitumia kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	
		e) Kueleza vipengele vinne vya andalio la somo	Vipengele vinne vya andalio la somo vimeelezwa.	Anaeleza kipengele cha kwanza cha andalio la somo.	Anaeleza kipengele cha kwanza na cha pili cha andalio la somo.	Anaeleza kipengele cha kwanza, cha pili na cha tatu cha andalio la somo na kutoa mifano halisi.	Anaeleza kipengele cha kwanza, cha pili, cha tatu na cha nne cha andalio la somo kwa kulitolea mifano mbalimbali.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		f) Kuandaa andalio la somo kwa kufuata hatua nne kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji	Andalio la somo limeandaliwa kwa kufuata hatua zote nne kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anaandaa andalio la somo na kuelezea hatua ya kwanza ya ufundishaji.	Anaandaa andalio la somo na kuelezea hatua ya pili ya ufundishaji.	Anaandaa andalio la somo na kuelezea hatua ya tatu ya ufundishaji na kutoa mifano.	Anaandaa andalio la somo na kuelezea hatua ya nne ya ufundishaji na kutoa mifano kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	
		g) Kueleza uhusiano uliopo kati ya muhtasari, mwongozo, kitabu cha kiada, ziada, azimio la kazi na andalio la somo	Uhusiano uliopo kati ya muhtasari, mwongozo, kitabu cha kiada, ziada, azimio la kazi na andalio la somo umeelezwa.	Anaeleza uhusiano uliopo kati ya muhtasari na mwongozo.	Anaeleza uhusiano uliopo kati ya muhtasari, mwongozo, kitabu cha kiada na ziada.	Anaeleza uhusiano uliopo kati ya muhtasari, mwongozo, kitabu cha kiada, ziada na azimio la kazi.	Anaeleza uhusiano uliopo kati ya muhtasari, mwongozo, kitabu cha kiada, ziada, azimio la kazi na andalio la somo kwa kutumia mifano mbalimbali.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		h) Kufafanua dhana ya nukuu za somo	Dhana ya nukuu za somo imefafanuliwa (maana, umuhimu, dhima na vigezo).	Anafafanua maana na umuhimu wa nukuu za somo.	Anafafanua maana, umuhimu, dhima na vigezo vya kufuata wakati wa kuandaa nukuu za somo la Maarifa ya Jamii.	Anafafanua maana, umuhimu, dhima, vigezo vya kufuata wakati wa kuandaa nukuu na anaandaa nukuu kwa kufuata muhtasari wa somo, vitabu na marejeo.	Anafafanua maana, umuhimu, dhima na vigezo vya kufuata wakati wa kuandaa nukuu, anaandaa nukuu kwa kufuata muhtasari, marejeo, vitabu na anatomia nukuu za somo katika kufundishia na kujifunzia somo la Maarifa ya Jamii.	
		i) Kueleza dhana ya shajara ya somo	Dhana ya shajara imeelezwa (maana, umuhimu, dhima na vipengele).	Anaeleza maana ya shajara katika somo la Maarifa ya Jamii.	Anaeleza maana na umuhimu wa shajara katika kufundishia na kujifunzia somo la Maarifa ya Jamii.	Anaeleza maana, umuhimu, vipengele na dhima ya shajara katika kufundishia na kujifunzia somo la Maarifa ya Jamii kwa kutoa mifano.	Anaeleza maana, umuhimu, vipengele na dhima ya shajara, anaandaa na anatomia katika kufundishia na kujifunzia somo la Maarifa ya Jamii kwa kutumia mifano halisi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
2.0 Kuandaa mipango ya ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji	2.1 Kuandaa Mpango binafsi wa kielimu	a) Kueleza dhana ya mpango binafsi wa kielimu	Dhana ya mpango binafsi wa kielimu imeelezwa (maana, sifa na umuhimu).	Anaeleza maana ya mpango binafsi wa kielimu.	Anaeleza maana ya mpango binafsi wa kielimu na sifa zake.	Anaeleza maana ya mpango binafsi wa kielimu, sifa zake na umuhimu wake kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi husika.	Anaeleza maana ya mpango binafsi wa kielimu, sifa zake, umuhimu wake na kutoa mifano dhahiri inayozingatia mahitaji ya mwanafunzi.	11
		b) Kubainisha vipengele vya mpango binafsi wa kielimu	Vipengele vya mpango binafsi vimebainishwa kwa kutoa mifano.	Anabainisha baadhi ya vipengele vya mpango binafsi wa kielimu.	Anabainisha vipengele vyote vya mpango binafsi wa kielimu.	Anabainisha vipengele vyote vya mpango binafsi wa kielimu na kutoa mifano.	Anabainisha vipengele vyote vya mpango binafsi wa kielimu na kuvifafanua kwa kuvitolea mifano.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kutumia mpango binafsi wa kielimu	Mpango binafsi wa kielimu kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji umetumika.	Anatumia taarifa za awali na uwezo wa kutenda wa mwanafunzi.	Anatumia taarifa za awali na uwezo wa kutenda wa mwanafunzi na anaandaa malengo ya mpango.	Anatumia taarifa za awali na uwezo wa kutenda wa mwanafunzi na anaandaa malengo ya mpango na kuonesha vipindi vya utekelezaji.	Anatumia taarifa za awali, uwezo wa kutenda wa mwanafunzi na anaandaa malengo ya mpango, kuonesha vipindi vya utekelezaji na kuainisha wataalamu na vifaa mbalimbali vitakavyohitajika kuandaa mpango binafsi wa kielimu.	
		d) Kutathmini mpango binafsi wa kielimu	Mpango binafsi wa kielimu umetathminiwa.	Anatathmini mpango binafsi wa kielimu.	Anatathmini mpango binafsi wa kielimu na kuainisha matokeo ya baadhi ya vipengele.	Anatathmini mpango binafsi wa kielimu na kuainisha matokeo ya baadhi ya vipengele na kuyachambua kwa kuzingatia uhitaji wa mwanafunzi.	Anatathmini mpango binafsi wa kielimu na kuainisha matokeo ya vipengele, kuyachambua na kutoa mapendekezo stahiki.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
	2.2 Kuandaa Mpango wa ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji	a) Kueleza dhana ya Mpango wa ufundishaji na ujifunzaji	Dhana ya mpango wa ufundishaji na ujifunzaji imeelezwa (maana, sifa na umuhimu).	Anaeleza maana ya mpango wa ufundishaji na ujifunzaji.	Anaeleza maana na sifa za mpango wa ufundishaji na ujifunzaji.	Anaeleza maana, sifa na umuhimu wa mpango wa ufundishaji kwa kutoa mifano.	Anaeleza maana, sifa na umuhimu wa mpango wa ufundishaji na ujifunzaji, kutoa mifano na kuwasaidia wengine.	13
		b) Kubainisha vipengele vya Mpango wa ufundishaji na ujifunzaji	Vipengele vya mpango wa ufundishaji na ujifunzaji vimebainishwa.	Anaorodhesha vipengele vya mpango wa ufundishaji na ujifunzaji.	Anaeleza vipengele vya mpango wa ufundishaji na ujifunzaji.	Anabainisha vipengele vya ufundishaji na ujifunzaji kwa mpangilio.	Anabainisha vipengele vya ufundishaji na ujifunzaji kwa mpangilio na kutoa mifano inayozingatia mahitaji ya mwanafunzi.	
		c) Kufafanua hatua za kuandaa Mpango wa ufundishaji na ujifunzaji	Hatua tatu za kuandaa mpango zimefafanuliwa.	Anafafanua hatua moja ya kuandaa mpango wa ufundishaji.	Anafafanua hatua mbili za kuandaa mpango wa ufundishaji.	Anafafanua hatua tatu za kuandaa mpango wa ufundishaji na kutoa mifano.	Anafafanua hatua tatu za kuandaa mpango wa ufundishaji na kutoa mifano kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi husika.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		d) Kutathmini Mpango wa ufundishaji na ujifunzaji	Mpango wa ufundishaji na ujifunzaji umetathminiwa.	Anatathmini mpango wa ufundishaji na ujifunzaji.	Anatathmini mpango wa ufundishaji na ujifunzaji na kuainisha matokeo ya vipengele.	Anatathmini mpango wa ufundishaji na ujifunzaji na kuainisha matokeo ya vipengele na kuyachambua kwa kutoa mifano.	Anatathmini mpango wa ufundishaji na ujifunzaji na kuainisha matokeo ya vipengele, kuyachambua na kutoa mapendekezo stahiki yanayozingatia mahitaji ya mwanafunzi.	
		e) Kutumia mpango wa ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji	Vipengele sita vya mpango wa ufundishaji na ujifunzaji vimetumika.	Anatumia mpango wa ujifunzaji na ujifundishaji kwa kuzingatia kipengele kimoja.	Anatumia mpango wa ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia vipengele viwili.	Anatumia mpango wa ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia vipengele vinne.	Anatumia mpango wa ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia vipengele sita na kutoa mifano halisi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		f) Kuandaa na kutumia kadi ya maendeleo ya ufundishaji na ujifunzaji	Kadi ya maendeleo ya ufundishaji na ujifunzaji imeandaliwa.	Anaandaa kadi ya maendeleo ya ufundishaji na ujifunzaji.	Anaandaa na kutumia kadi ya maendeleo ya ufundishaji na ujifunzaji kwa siku mbili kati ya tano.	Anaandaa na kutumia kadi ya maendeleo ya ufundishaji na ujifunzaji kwa siku tano.	Anaandaa na kutumia kadi ya maendeleo ya ufundishaji na ujifunzaji kwa siku tano na kutoa tathmini sahihi.	
	2.3 Kubaini wadau wa mipango wa kielimu kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji	a) Kueleza dhana ya wadau wa mpango wa kielimu	Dhana ya wadau wa mipango wa kielimu imeelezwa (maana, sifa na kazi).	Anaeleza maana ya wadau wa kielimu.	Anaeleza maana ya wadau wa kielimu na kwa kuorodhesha sifa zao.	Anaeleza maana ya wadau wa kielimu kwa kuorodhesha sifa na kazi zao.	Anaeleza maana ya wadau wa kielimu kwa kuorodhesha sifa, kazi zao na kutoa mifano.	11
		b) Kubainisha wadau wa mipango ya kielimu	Wadau wa mipango ya kielimu wamebainishwa.	Anataja wadau wa mipango ya kielimu.	Anataja wadau wa mipango ya kielimu na kuwatofautisha kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anabainisha wadau wa mipango ya kielimu, kuwatofautisha na kueleza kazi zao kulingana na mahitaji ya mwanafunzi na kutoa mifano.	Anabainisha wadau wa mipango ya kielimu, kuwatofautisha na kueleza kazi zao kulingana na mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano na kuwasaidia wengine.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kueleza umuhimu wa kushirikisha wadau wa mipango ya ufundishaji na ujifunzaji	Umuhimu wa kushirikisha wadau wa mipango ya ufundishaji na ujifunzaji umeelezwa.	Anaeleza umuhimu wa kushirikisha wadau wa mipango ya ufundishaji na ujifunzaji.	Anaeleza na kufafanua umuhimu wa kushirikisha wadau, mipango ya ufundishaji na ujifunzaji.	Anaeleza na kufafanua umuhimu wa kushirikisha wadau, mipango ya ufundishaji na kutoa mifano.	Anaeleza na kufafanua umuhimu wa kushirikisha wadau, mipango ya ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi na kuhusianisha na mazingira.	
3.0 Kutumia njia na mbinu za kufundishia na kujifunzia kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji	3.1 Kuchambua njia na mbinu za kufundishia na kujifunzia kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji	a) Kufafanua istilahi zifuatazo: mkakati, njia, na mbinu za ufundishaji na ujifunzaji	Istilahi (mkakati, njia, na mbinu) zimefafanuliwa.	Anafafanua istilahi moja ya ufundishaji na ujifunzaji.	Anafafanua istilahi mbili za ufundishaji na ujifunzaji.	Anafafanua istilahi tatu za ufundishaji na ujifunzaji na kutoa mifano halisi.	Anafafanua istilahi tatu za ufundishaji na ujifunzaji, kuzitumia na kuzitolea mifano halisi na kuzingatia mazingira ya mwanafunzi husika.	11

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kueleza faida ya njia na mbinu za ufundishaji	Faida sita za njia na mbinu za ufundishaji zimeelezwa.	Anaeleza faida mbili za njia na mbinu za ufundishaji.	Anaeleza faida nne za njia na mbinu za ufundishaji.	Anaeleza faida tano za njia na mbinu za ufundishaji kwa kutumia mifano.	Anaeleza faida sita za njia na mbinu za ufundishaji kwa kutoa mifano na kuzingatia mazingira mahususi ya mwanafunzi.	
		c) Kuchambua njia na mbinu za ufundishaji na ujifunzaji	Njia mbili na mbinu sita za kufundishia na kujifunzia zimechambuliwa.	Anachambua njia mbili za ufundishaji na ujifunzaji.	Anachambua njia mbili na mbinu mbili za ufundishaji na ujifunzaji.	Anachambua njia mbili na mbinu nne za ufundishaji na ujifunzaji na kuzitolea mifano.	Anachambua njia mbili na mbinu sita za ufundishaji na ujifunzaji na kutolea mifano.	
		d) Kuainisha njia na mbinu mwafaka za ufundishaji na ujifunzaji	Njia na mbinu nane mwafaka zimeainishwa.	Anaainisha njia na mbinu mbili mwafaka za ufundishaji na ujifunzaji.	Anaainisha njia na mbinu nne mwafaka za ufundishaji na ujifunzaji.	Anaainisha njia na mbinu sita mwafaka za ufundishaji na ujifunzaji na kuzitolea mifano.	Anaainisha njia na mbinu nane mwafaka za ufundishaji na ujifunzaji na kuzitolea mifano inayozingatia mazingira husika.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		e) Kutumia njia na mbinu mwafaka za ufundishaji na ujifunzaji	Njia na mbinu sita mwafaka zimetumika.	Anatumia njia na mbinu mbili mwafaka za ufundishaji na ujifunzaji.	Anatumia njia na mbinu nne mwafaka za ufundishaji na ujifunzaji.	Anatumia njia na mbinu tano mwafaka za ufundishaji na ujifunzaji.	Anatumia njia na mbinu sita za ufundishaji na ujifunzaji kwa kutolea mifano na kuwaelekeza wengine.	
	3.2 Kuchambua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji	a) Kufafanua dhana ya zana za ufundishaji na ujifunzaji	Dhana ya zana za ufundishaji na ujifunzaji imefafanuliwa (maana, aina, sifa na umuhimu).	Anafafanua maana ya zana za ufundishaji na ujifunzaji.	Anafafanua maana na aina za zana za ufundishaji na ujifunzaji.	Anafafanua maana, aina na sifa za zana zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji na kutoa mifano halisi.	Anafafanua maana, aina, sifa na umuhimu wa zana katika ufundishaji na ujifunzaji na kutoa mifano dhahiri.	11
		b) Kubainisha makundi manne ya zana zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji	Makundi manne ya zana za ufundishaji na ujifunzaji yamebainishwa.	Anabainishaa kundi moja la zana za ufundishaji na ujifunzaji.	Anabainisha makundi mawili ya zana na kueleza matumizi yake.	Anabainisha makundi matatu ya zana na kueleza matumizi yake.	Anabainisha makundi manne ya zana na kueleza matumizi yake kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kufafanua sifa za zana za ufundishaji na ujifunzaji	Sifa za zana za ufundishaji na ujifunzaji zimefafanuliwa (zanamguso, masikizi na masikizi maono).	Anafafanua sifa tatu za zana za ufundishaji na ujifunzaji.	Anafafanua sifa za zana za kundi mojawapo kati ya zanamguso, masikizi na masikizi maono.	Anafafanua sifa za zana za makundi mawili kati ya zanamguso, masikizi na masikizi maono na kutoa mifano.	Anafafanua sifa za zana za makundi matatu (zanamguso, masikizi na masikizi maono) kwa usahihi na kutoa mifano dhahiri kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	
		d) Kufaragua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi	Zana za ufundishaji na ujifunzaji zimefaraguliwa kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafaragua zana bila kuzingatia mahitaji.	Anafaragua zana kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafaragua zana kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi na kuzitumia na kutoa mifano.	Anafaragua zana kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi na kuzitumia, kuzitunza na kutoa mifano inayozingatia mazingira husika.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
	3.3 Kuchambua njia na mbinu mujarabu za upimaji kulingana na uwezo, ari na mahitaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji	a) Kubaini mbinu za upimaji katika ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili	Mbinu tano za upimaji zimebainishwa kulingana na uwezo, ari na mahitaji ya mwanafunzi.	Anabainisha mbinu mbili za upimaji kulingana na uwezo, ari na mahitaji ya mwanafunzi.	Anabainisha mbinu tatu za upimaji kulingana na uwezo, ari na mahitaji ya mwanafunzi.	Anabainisha mbinu nne za upimaji kulingana na uwezo, ari na mahitaji ya mwanafunzi kwa mifano.	Anabainisha mbinu tano za upimaji kulingana na uwezo, ari na mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano kulingana na mazingira ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili.	11
		b) Kuainisha mbinu za upimaji katika ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye usonji	Mbinu tano za upimaji zimeainishwa.	Anaainisha mbinu mbili za upimaji.	Anaainisha mbinu tatu za upimaji na kuzielezea.	Anaainisha mbinu nne za upimaji, kuzielezea na kuzitumia kwa kutoa mifano.	Anaainisha mbinu tano za upimaji, kuzielezea na kuzitumia kulingana na mahitaji na mazingira ya mwanafunzi mwenye usonji.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kueleza umuhimu wa mbinu za upimaji katika ufundishaji na ujifunzaji	Umuhimu wa mbinu za upimaji umeelezwa kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi (hatua na uwezo).	Anaeleza umuhimu wa mbinu za upimaji kwa kuzingatia hatua ya kwanza.	Anaeleza umuhimu wa mbinu za upimaji kwa wanafunzi kuzingatia hatua ya kwanza na pili.	Anaeleza umuhimu wa mbinu za upimaji kwa wanafunzi kuzingatia hatua ya kwanza, pili na tatu.	Anaeleza umuhimu wa mbinu za upimaji kwa wanafunzi kuzingatia uwezo, hatua ya kwanza, pili na tatu kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	
		d) Kutumia mbinu za upimaji katika ufundishaji na ujifunzaji	Mbinu tano za upimaji zimetumika.	Anabainisha na kutumia mbinu mbili za upimaji.	Anabainisha na kutumia mbinu tatu za upimaji.	Anabainisha, anatumia na kueleza mbinu nne za upimaji kwa kutumia mifano.	Anabainisha, anaelezea na kutumia mbinu tano za upimaji kwa kutoa mifano mbalimbali.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
4.0 Kueleza umuhimu wa matumizi ya zana kwa ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji	4.1 Kutumia zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji	a) Kueleza dhana ya zana za ufundishaji katika ufundishaji na ujifunzaji	Dhana ya zana za kufundishia na kujifunzia imeelezwa kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi (maana, aina na umuhimu).	Anaeleza maana ya zana za ufundishaji na ujifunzaji.	Anaeleza maana ya zana, na aina za zana za ufundishaji na ujifunzaji.	Anaeleza maana, aina na umuhimu wa zana za ufundishaji na ujifunzaji.	Anaeleza maana, aina na umuhimu wa zana za ufundishaji na ujifunzaji na kutoa mifano halisi inayozingatia mazingira husika.	11
		b) Kubainisha faida za kutumia zana za kufundishia na kujifunzia	Faida sita za kutumia zana za kufundishia na kujifunzia zimebainishwa.	Anabainisha faida mbili za kutumia zana za kufundishia na kujifunzia.	Anabainisha faida nne za kutumia zana za kufundishia na kujifunzia.	Anabainisha na kueleza faida sita za kutumia zana za kufundishia na kujifunzia.	Anabainisha na kueleza faida sita za kutumia zana za kufundishia na kujifunzia, kutoa mifano na kuwaelezea wenzake.	
		c) Kubainisha zana stahiki zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji	Zana stahiki za kufundishia na kujifunzia zimebainishwa.	Anabainisha zana stahiki za ufundishaji na ujifunzaji.	Anabainisha zana stahiki za ufundishaji na ujifunzaji na matumizi yake.	Anabainisha zana stahiki za ufundishaji na ujifunzaji, matumizi yake na kutoa mifano.	Anabainisha zana stahiki za ufundishaji na ujifunzaji, matumizi yake na kutoa mifano halisi inayozingatia mazingira ya mwanafunzi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		d) Kufaragua zana stahiki zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji	Zana stahiki zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji zimefaraguliwa.	Anafaragua baadhi ya zana.	Anafaragua baadhi ya zana na kuzitumia.	Anafaragua baadhi ya zana, kuzitumia na kuzitolea maelezo.	Anafaragua baadhi ya zana, kuzitumia na kuzitolea maelezo yanayozingatia mahitaji ya mwanafunzi na mazingira husika.	
		e) Kutumia zana stahiki zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji	Zana stahiki zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji zimetumika.	Anatumia kundi moja la zana za ufundishaji na ujifunzaji.	Anatumia makundi mawili ya zana za ufundishaji na ujifunzaji kulingana na viwango na mahitaji ya wanafunzi.	Anatumia makundi matatu ya zana za ufundishaji na ujifunzaji kulingana na viwango, mahitaji na mazingira halisi ya mwanafunzi na kutoa mifano.	Anatumia makundi manne ya zana za ufundishaji na ujifunzaji kulingana na viwango, mahitaji na mazingira halisi ya mwanafunzi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
	4.2 Kutunza zana stahiki zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji	a) Kueleza namna ya kutunza zana stahiki zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji	Namna ya kutunza zana stahiki zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji imeelezwa.	Anaeleza umuhimu wa utunzaji wa zana.	Anaeleza umuhimu wa utunzaji wa zana na sehemu za kutunzia zana.	Anaeleza umuhimu na sehemu za utunzaji wa zana na kutaja mbinu mbalimbali za utunzaji wa zana.	Anaeleza umuhimu, sehemu za utunzaji wa zana na kueleza mbinu mbalimbali za utunzaji wa zana kwa kuzingatia mazingira halisi.	11
		b) Kueleza changamoto za kutunza zana stahiki zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji	Changamoto tano za kutunza zana stahiki zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji zimeelezwa.	Anaeleza changamoto mbili za kutunza zana stahiki zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji.	Anaeleza changamoto tatu za kutunza zana stahiki zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji.	Anaeleza changamoto nne za utunzaji wa zana stahiki zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji na kutoa mifano.	Anaeleza changamoto tano za kutunza zana stahiki zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji kulingana na mazingira yanayomzunguka na kutoa mifano.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kufafanua namna ya kutatua changamoto za kutunza zana stahiki zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji	Namna ya kutatua changamoto za kutunza zana stahiki imefafanuliwa (kwa kuzingatia mbinu tano).	Anafafanua mbinu mbili za kutatua changamoto za kutunza zana stahiki.	Anafafanua mbinu tatu za kutatua changamoto za kutunza zana stahiki.	Anafafanua mbinu nne za kutatua changamoto za kutunza zana stahiki na kutoa mifano.	Anafafanua mbinu tano za kutatua changamoto za kutunza zana stahiki na kutoa mifano inayozingatia mazingira husika.	
	4.3 Kukarabati zana stahiki zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji	a) Kueleza namna ya kukarabati zana stahiki zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji	Namna ya kukarabati zana stahiki imeelezwa (kwa kuzingatia mbinu tano).	Anaeleza mbinu mbili za kukarabati zana stahiki.	Anaeleza na kubainisha mbinu tatu za kukarabati zana stahiki.	Anaeleza na kubainisha mbinu nne za kukarabati zana stahiki na kutoa mifano.	Anaeleza na kubainisha mbinu tano za kukarabati zana stahiki na kutoa mifano inayozingatia mazingira ya mwanafunzi.	11

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kueleza faida za kukarabati zana stahiki zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji	Faida tano za kukarabati zana stahiki zimeelezwa.	Anaeleza faida mbili za ukarabati wa zana stahiki.	Anaeleza faida tatu za ukarabati wa zana stahiki.	Anaeleza faida nne za ukarabati wa zana stahiki na kutoa mifano.	Anaeleza na kufafanua faida tano za kukarabati zana stahiki na kutoa mifano inayozingatia mazingira ya mwanafunzi.	
		c) Kueleza changamoto za kukarabati zana stahiki zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji	Changamoto tano za kukarabati zana stahiki zimeelezwa.	Anaeleza changamoto mbili za kukarabati zana stahiki.	Anaeleza changamoto tatu za kukarabati zana stahiki.	Anaeleza changamoto nne za kukarabati zana stahiki na kutoa mifano.	Anaeleza changamoto tano za kukarabati zana stahiki na kutoa mifano kulingana na mazingira yanayomzunguka mwanafunzi.	
		d) Kufafanua mbinu ya kutatua changamoto za kukarabati zana stahiki zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji	Mbinu tano za kutatua changamoto za kukarabati zana stahiki zimefafanuliwa.	Anafafanua mbinu mbili za kutatua changamoto za kukarabati zana stahiki.	Anafafanua na kubainisha mbinu tatu za kutatua changamoto za kukarabati zana stahiki.	Anafafanua, kubainisha na kueleza mbinu nne za kutatua changamoto za kukarabati zana stahiki kwa kutumia mifano halisi.	Anafafanua, na kubainisha mbinu tano za kutatua changamoto za kukarabati zana stahiki na kutoa mifano mbalimbali inayozingatia mazingira halisi ya mwanafunzi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
5.0 Kutumia njia na mbinu za kumudu darasa (hatua) kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji	5.1 Kueleza namna ya kumudu darasa	a) Kueleza dhana ya kumudu darasa	Dhana ya kumudu darasa imeelezwa (maana, mbinu na umuhimu).	Anaeleza maana ya kumudu darasa.	Anaeleza maana na kutaja mbinu za kumudu darasa.	Anaeleza maana na kufafanua mbinu za kumudu darasa kwa kutumia mifano.	Anaeleza maana, umuhimu wa kumudu darasa na kufafanua mbinu kwa kutoa mifano stahiki kwa kuzingatia mazingira ya mwanafunzi.	11
		b) Kufafanua njia na mbinu za kumudu darasa	Njia na mbinu za kumudu darasa zimefafanuliwa.	Anafafanua njia na mbinu za kumudu darasa.	Anafafanua njia na mbinu za kumudu darasa kwa kutoa mifano stahiki.	Anafafanua na kuchambua njia na mbinu za kumudu darasa kwa kutoa mifano stahiki.	Anafafanua njia na mbinu za kumudu darasa kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi na kutoa mifano stahiki ya kumudu darasa.	
		c) Kueleza mbinu ya kupanga darasa	Mbinu za kupanga darasa kulingana na shughuli na mahitaji ya mwanafunzi zimeelezwa.	Anaeleza namna ya kupanga darasa kulingana na shughuli.	Anaeleza namna ya kupanga darasa kulingana na shughuli na mahitaji ya mwanafunzi.	Anaeleza namna ya kupanga darasa kulingana na shughuli na mahitaji ya mwanafunzi na kutoa mifano.	Anaeleza namna ya kupanga darasa kulingana na shughuli na mahitaji ya mwanafunzi na kutoa mifano kulingana na mazingira.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		d) Kueleza namna ya kushirikiana na msaidizi wa mwalimu	Namna ya kushirikiana na msaidizi wa mwalimu imeelezwa.	Anaeleza majukumu ya msaidizi wa mwalimu.	Anaeleza majukumu ya msaidizi wa mwalimu na kubainisha namna ya kumshirikisha katika tendo la ufundishaji na ujifunzaji.	Anaeleza majukumu ya msaidizi wa mwalimu na kumshirikisha katika tendo la ufundishaji na kutoa mifano.	Anaeleza majukumu ya msaidizi wa mwalimu na kubainisha namna ya kumshirikisha katika tendo la ufundishaji na kutoa mifano stahiki kulingana na mazingira.	
		e) Kueleza dhana ya kuandaa darasa linaloongea	Dhana ya kuandaa darasa linaloongea imeelezwa (maana, sifa na umuhimu).	Anaeleza maana ya darasa linaloongea.	Anaeleza maana, sifa na umuhimu wa darasa linaloongea.	Anaeleza maana, sifa, umuhimu na namna ya kuandaa darasa linaloongea na kuonesha mifano.	Anaeleza maana, sifa, umuhimu na namna ya kuandaa darasa linaloongea kwa kutengeneza zana zinazofanya darasa liongee.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
	5.2 Kufafanua dhana ya marekebisho mwenendo kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji	a) Kueleza dhana ya marekebisho ya mwenendo	Dhana ya marekebisho ya mwenendo imeelezwa (maana na umuhimu).	Anaeleza maana ya marekebisho ya mwenendo.	Anaeleza maana na umuhimu wa marekebisho ya mwenendo.	Anaeleza maana na umuhimu wa marekebisho ya mwenendo na kutambua tabia mbalimbali za mwanafunzi.	Anaeleza maana na kufafanua umuhimu wa marekebisho ya mwenendo na tabia mbalimbali za mwanafunzi kwa kutoa mifano.	11
		b) Kubainisha mbinu za marekebisho ya mwenendo	Mbinu za marekebisho ya mwenendo zimebainishwa.	Anabainisha mbinu za marekebisho ya mwenendo.	Anabainisha mbinu za marekebisho ya mwenendo kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anabainisha mbinu za marekebisho ya mwenendo kulingana na mahitaji ya mwanafunzi na kutoa mifano.	Anabainisha mbinu za marekebisho ya mwenendo na kuandaa kisamafunzo kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kubainisha sheria na taratibu za kumudu marekebisho ya mwenendo katika darasa	Sheria na taratibu za kumudu marekebisho ya mwenendo zimebainishwa.	Anabainisha sheria na taratibu za kumudu marekebisho ya mwenendo katika darasa.	Anabainisha na kufafanua baadhi ya sheria na taratibu za kumudu marekebisho ya mwenendo katika darasa.	Anabainisha na kufafanua sheria na taratibu za kumudu marekebisho ya mwenendo katika darasa kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anabainisha na kufafanua sheria na taratibu za kumudu marekebisho ya mwenendo katika darasa kulingana na mahitaji ya mwanafunzi na kuandaa orodha hakiki kwa ajili ya kufuatilia marekebisho ya mwenendo.	

Orodha ya Machapisho

Inclusive Development Promoters and Consultant. (2016). *Kamusi elekezi*. Dar es Salaam, Tanzania: Nesmap Printing Technology.

Taasisi ya Elimu Tanzania. (2016). *Muhtasari wa somo la Maarifa ya Jamii darasa la III – VI*. Dar es Salaam, Tanzania: Wizara ya Elimu Sayansi na Teknolojia.

Tanzania Institute of Education. (2008). *Guide for teaching vocational skills in primary schools in Tanzania*. Dar es Salaam, Tanzania: Tanzania Institute of Education.

Wizara ya Elimu Sayansi na Teknolojia. (2016). *Muhtasari wa Somo la Uraia darasa la III- VI*. Dar es Salaam, Tanzania: Wizara ya Elimu Sayansi na Teknolojia.